Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши № 39 (13.599).
15 ФЕВРАЛЬ 1967 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан

АНДИЖОН — ГАЗЕТАМИЗ МЕҲМОНИ

Андижон! Бу сўз айтилганда кўз ўнгимизда оппоқ, бағри кенг пахтазорлар, сўлим, муаттар боғлар, ҳайқирган анҳорлар, ўмровли тоғлар, қайнар нефть булоқлари, хилма-хил шарбат мевалар, етук саноат масканлари гавдаланади. Андижон деганда, ана шу ҳисобсиз бойликлар, гўзалликлар эгаси ва ижодкори танти, мард кишиларни, ишчан, омилкор деҳқонларни, забардаст ишчилар синфини, довруғли илму санъат аҳлини тасаввур этамиз. Утмишда ҳам ажойиб шоир ва илм аҳлларини етиштирган Андижон Совет даврида чинакам, ёрқин талантлар, бахтиёр инсонлар манзилига айланди.

Андижон республикамиз областларининг қулкар даврасида йирик юлдуз бўлиб чақнаб туради. Чунки Андижоннинг Ватанга армуғон этадиган «оқ олтин»и ўзбек пахтасининг салобатини, салмоғини ташкил этади. Андижоннинг саноат маҳсулотлари дунёга машҳур. Унинг кўксида нефть бурғилари ўрмонини кўрасиз. Андижоннинг донгдор, қаҳрамон пахтакорлари номини бутун мамлакатимиз халқлари ҳурмат билан тилга олишади. Наманганнинг соя-салкин боғлари, Норининнинг ҳаётбахш мавжлари, Марҳамат чаманлари, Избосиан ва Олтинкўлнинг ноз-неъматлари Андижоннинг ҳуснига-ҳусн, шаънига-шаън бағишлайди.

Уз сўзида устивор, халқ ва партия ишига садоқатли, меҳнаткаш ва фидокор Андижон аҳли, унинг девкор йигитлари, соҳибжамол қизлари, доно кексалари шу кунларда якдилу-якнафас бўлиб, катта парвозларга шайланиб, янги-янги марраларни дадил кўзлаб, меҳнат майдонида ажойиб мўъжизалар яратиб Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини улкан шодиёна билан қарши олмоқда.

Газетамизнинг ички саҳифаларида Андижон областига бағишланган материалларни ўқийсиз.

А. Н. КОСИГИН ЛОНДОНДАН МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

МОСКВА, 13 февраль. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Лондондан Москвага қайтиб келди. У Буюк Британияга Бош министр Гарольд Вильсоннинг таклифи билан бориб, Англия ҳукуматининг меҳмони бўлди.

СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида А. Н. Косигинни Г. И. Воронов, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, И. В. Капитонов, Б. Н. Пономарев ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Жавоҳирлар водийси Фарғонанинг сахий бағрида бир-бири билан чирой талашаётган шаҳарлар кўп. Ана шундай боғ ва гул шаҳарларнинг бири Андижондир. Унинг таърифини классик шоир ва атоқли саркарда Заҳириддин Муҳаммад Бобир нафис сатрларда қиёмига етказган эди. Лекин бугунги Андижон жамоли ҳар қандай мақтовдан ҳам ортиқ. Меъморларимиз ҳозирги замон архитектурасининг энг янги ютуқлари асосида шаҳар ҳуснига жило берадиган муаззам бинолар бунёд этмоқдалар. Бугунги Андижон гўзал водийнинг чиройини ўзида яққол акс эттириб турибди.

Г. Кечкин фотоси.

Чўл — жасорат майдони

Механизатор янги ерларга отлан

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ, ШЕРОБОД РАЙОНИДАГИ «СОВЕТОБОД» СОВХОЗИНИНГ КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН БРИГАДАСИ БОШЛИҒИ, СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ ШОЙМАРДОН ҚУДРАТОВНИНГ РЕСПУБЛИКАДАГИ БАРЧА МЕХАНИЗАТОРЛАРГА

ОЧИҚ ХАТИ

Азамат пахтакорлар, механизатор дўстлар!

Шу кеча-кундузда қизғин дамларни бошдан кечирмоқдамиз. Совет халқи, барча тараққийпарвар инсоният Улуғ Октябрь инқилобининг шонли 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқда. **Шундай ажойиб дақиқаларда ҳар биримиз ўз олдимизга «Сен юбилейга нималарни армуғон этмоқчисан», деган саволни кўндаланг қилиб қўйишимиз керак.**

Мени сизларга мурожаат қилишга даъват этган нарса ҳам шу бўлди. Юбилей йили биз учун бир умр эсда қоладиган, мўъжизакор йил бўлмоғи керак. Шундай бўлиши сиз билан бизнинг ҳимматимизга, ғайрат ва шижоатимизга, жасорат кўрсатиб меҳнат қилишимизга боғлиқдир. Асрлар оша оқар сувга ташна бўлиб, тимсоҳ терисидай торс-торс ёрилиб ётган, бобокалонларимизнинг таъбири билан айтганда, ўлик танадай чўзилиб ётган чўллар, саҳролар эса ана шу жасорат майдонидир.

Кимсасиз чўлларни боғ-роғларга айлантириш, жизғинаги чиқиб ётган ерларга об-ҳаёт келтириб, барханлар бағрида сўлим водий-чаманзорлар барпо этиш халқимизнинг эзгу-нияти бўлган эмасми! **Сув, чўл — бу икки калима авлод-аждодларимизнинг тилида, дилида сақланиб, куй ва қўшиқларида янграб келган. «Сув берган савоб» деганлар ўтмишда.** Ерни, сувни, ҳаёт ва инсониятни куйлаб шеърлар, қўшиқ ва қасидалар яратиб бизга мерос қолдирган Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин»ини бир эсланг-а! Сув-сув дея саҳролар нола чекканда, оби-дийда тўкиб чўлдаги карвонлар фиғон қилганда, дашт-биёбонлар олов дастидан куйиб-ёнганда, одамлар сувсизлик балосидан қутилмоқ ниятида осмонга кўз тикиб кимдандир нажот излаганда азамат Фарҳод каби девкор кишилар халқ орасидан отилиб чиққанки, на чора... Қуруқ қўл, белкурак билан нима ҳам қилиб бўларди ўтмишда. Омоч билан ер тирнаб экин эккан деҳқон ризқини топа олмай сарсон-саргардон бўларди.

Энди-чи? Теварак-атрофингга, олис-олисларга қараб тамомила ўзгача манзарани кўрасан, киши! **Совет кишиси қадам босган жойга қайноқ ҳаёт, нур, ҳузур келяпти. Унинг қадамидан гуллола, дур-гавҳар уняпти. Негаки, унинг пуштипаноҳи, донойи бисоти бор. Бу — Октябрь қуёши ва шу замин-замон ижодкори Коммунистик партиядир. Унинг даҳоси эса инсон ақл-заковатининг сўнмас чироғи буюк Лениндир.** Ана шу туфайли қўлимизни қаёққа узатсак етади: азамат техникамиз бор, қадр-қимматимиз бор. Чунки биз даставвал коммунистлармиз, коммунистлар ололмайдиган қўрғон йўқ ва бўлмаган.

Қадрдон дўстлар, касбдошлар!

Ҳеч кимга сир эмаски, гуллар, бахтлар водийси бўлган серқуёш республикамиз харитасида ҳали ҳам парча-парча ямоқлар — қумликлар ва барханлар кўзга ташланади. Булар асосан Мирзачўл, Қарши дашти, Марказий Фарғона ва Шеробод чўлларидир. Аммо бўм-бўш ерлар, қип-қизил чўл ва саҳролар қанчадан-қанча бойликларни ўз сийнасида пинҳон тутиб ётибди. Шу ерларни ўзлаштириб дурдоналар диёрига айлантиришдан кўра муҳимроқ, олижаноброқ иш борми! Шеробод чўлида ҳам сувсираб ётган ерлар кўп. Шу чўлдан ном-нишон қолдирмаслик мақсадида биз катта ва оғир ишга қўл урдик. Чунки одамнинг қўлидан келмайдиган, одам уддасидан чиқмайдиган иш йўқ. Биз улуғ Ленин партияси аъзолари — коммунистлар бўлганлигимиз, ҳамиша, ҳар жабҳада бир сўзлик кишилар бўлганлигимиз учун ҳам қалб амри билан чўлга отландик.

Ориятли, фидокор, бардошли, Ватанига, халқига чексиз содиқ бўлган, нафаси қиличини ҳам кеса оладиган йигитлар бир жойга тўпланиб ўйлашиб, фикрлашиб, келишиб олдик. Чўлга шунчаки бир шовқин кўтаргани бориш эмас, уни ҳақиқий, чинакам ҳаёт гулбоғига, афсоналардаги Эрам гулшанига айлантириш иштиёқи билан тўлиб-тошиб бу ерга келдик. Бизни ҳеч ким мажбур қилгани йўқ, биз қалбимизга қулоқ солдик. Ўтюрак, ҳамфикр, ҳамдард йигитларнинг гапи, орзу-истаги бир жойдан чиқди. Шоимқул Хонимов, Жўра Алиев, Норбой Эшқобилов, Алихон Қамбаров, Усмон Мингзиёев ва мен Шеробод чўлидаги «Советобод» совхозига бориб ишлаш истагини билдирганимизда рўй бериши мумкин бўлган қийинчиликларни «етти ўлчаб бир кесдик», ҳамма-ҳаммасига бардош берамиз, шундай куч, ирода, сабр-тоқат бор бизда деган қатъий қарорга келдик.

Азиз биродорлар!

Тўй-ҳашамларда мусобақаларда кураш тушган, елкаси ерга тегмаган кишиларни полвон деймиз, одатда. **Тўғри, курашда йиқилмайдиган, ғолиб чиққан одамни полвон деса арзийди. Бироқ, бизда бошқа бир кураш майдони борки, биз уни мардлар майдони, жасорат, нафосат, қаҳрамонлик майдони деб атаймиз. Шу майдон—ҳақиқий қаҳрамонларни, полвон ва паҳлавонларни, баҳодир ва ҳар ишга қодир шербилак кишиларни ўз бағрига чорлаётган чўл ва саҳролардир.** Ана шу ерларга келиб кураш тушиш, беллашиш, куч синаш полвонман деган ботирни кутади. Биз чўлга худди шу мақсадда келганмиз. Чўл инжиқликларидан қўрқмаймиз. Нега? Шунинг учунки, қайрилмас қанотимиз бўлган замонавий қудратли техникага эгамиз. Шундай забардаст куч билан тоғни талқон қилса бўлади. Ҳамма гап ақл-фаросат билан, жон куйдириб ишлашга боғлиқ. Буни Андижондан Мирзачўлга парвоз қилиб донг таратган машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажонов кўрсатган жасорат тимсолида ҳам очиқ-ойдин кўриш мумкин.

Инсоннинг орзу-умидлари бениҳоя чексиздир, дўстлар! Биз ҳам Шеробод чўли ўрнида бир неча йилдан сўнг гуллаб-яшнаган бахмал водийни кўришни истаймиз. Биз буни ўз қўлимиз билан яратамиз. **Мана ҳозир биз келган, инсон пойқадами теккан жойда ҳаёт нафаси сезила бошлади, ҳаёт куртаклари к[illegible]чиб қолди. Чўлда кўркам посёлкалар, хушбичим уй-жойлар қад кўтарган. Одамлар учун уйлар етарли.** Бригадамиз аъзолари 85 гектар ер очиб шудгорлаб қўйишди. Техникамиз кўкламга шай. Дастлабки йилиёқ ҳар гектар майдондан 30 центнердан пахта етиштириб, ҳосилнинг ҳаммасини машинада териб оламиз ва барча харажатларни бир йил ичида қоплаймиз.

Жанубий Сурхон сув омбори юбилей тантаналаригача ўз сийнасига 800 миллион кубометр об-ҳаёт сиғдиради. Экинларни суғориш учун имкониятларимиз янада кенгаяди.

Шеробод чўлига 100 та механизатор ўз оиласи билан кўчиб келди. Демак биз ёлғиз эмасмиз. Биз бошлаб берган ташаббус юрагида ўти бор Тоғай Абсаматов, Абдусалом Тангриев сингари механизаторлар томонидан қўллаб-қувватланаётганлигидан ва улар ҳам сафимизга келиб қўшилганлигидан жуда-жуда хурсандмиз. Ҳа, чўл ёшларни, она ер фарзандларини, она ер ошиқларини чорламоқда.

Дўстлар комсомол-ёшлар!

Юбилей йили киши хотирасида бир умр ўчмас из қолдирадиган мўъжизалар йили бўлмоғи керак, дедик. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленумида таъкидланганидек, **«республиканинг энг муҳим вазифаси — юбилей йилида камида 3 миллион 800 минг тонна пахта ҳосили етказиб беришдир» Лекин биз бу йил Ватанга бултургидан ҳам кўпроқ «оқ-олтин» армуғон этиш учун курашмоғимиз лозим.** Шундай экан, ҳамма бир тан, бир жон бўлиб меҳнат қилмоғи керак.

Лекин яширишнинг ҳожати йўқ, баъзи бировлар енгил-елпи ҳаёт кечиришга интилиб, «ёғлиқ жой» излаб чўлга вақтинча боришади. Бундайлар беқарор, ўткинчи, алдамчи, бетоқат ва бебурд кишилар бўлиб чўлга баҳорда келиб кузда уни тарк этишга ҳаракат қилишади, қисқаси, ўзи учун экин-текин қилиб, мўмай даромад «дарди»да бўлишади. Шундайларга чўлқуварлар сафидан ўрин бўлмаслиги керак.

Бизнинг мақсадимиз чўлларда пахта билан бир қаторда боғ ва токзорлар яратиш, сабзавот, картошка, қовун-тарвуз ҳамда мева-чевани сероб қилишдир. Шунга кўра, қўлимиздан нимаики келса барчасини бажонидил бажарамиз.

Механизатор дўстлар!

Қалби қайноқ кишилар чўлга отланмоқда. Ер очиш, чўлга оби-ҳаёт бахш этиш—савоб иш! Матонатли, идрокли, оташнафас, жасур ва соғлом комсомол-ёшларни чўлда—жасорат майдонида кутамиз. Чўлларни боғ-бўстонларга айлантираман, ёшлик нашъасини, ҳаёт нашидасини чўлда сураман, нималарга қодир эканлигимни чўлде синаб кўраман, деган кишига йўл очиқ. Шундай азаматларни биз қучоқ очиб қарши оламиз, чўлқуварлар оиласига қабул қиламиз.

Ўзидан яхши ном қолдиришни кўнглига тугиб қўйган, Октябрнинг 50 йиллик тўйини биз билан бирга байрам қиламан деган ўтюрак коммунист ва комсомолларни чўл чорлайди, мардликка, жасоратга, қаҳрамонликларга ундайди!

ШОЙМАРДОН ҚУДРАТОВ Сурхондарёда ўсиб-улғайган. У тракторчилар тайёрлаш курсини битиргач, бир неча йил Шўрчи районидаги «Коммуна» колхозида комплекс механизациялашган бригада бошлиғи бўлиб ишлади. У чўлга талпинди. Ўтган йили Шўрчи районидаги Охунбобоев номли колхозининг тоғ этакларидаги ерларидан 180 гектарини очиб чигит экди. Унинг бригадаси ҳар гектар ердан 32 центнердан пахта топширди.

Моҳир механизатор Шоймардон Қудратов КПСС XXIII съездига делегат бўлиб қатнашди. У Социалистик Меҳнат Қаҳрамонидир. Ҳозир у бир группа ёшлар билан Шеробод чўлларидаги «Советобод» совхозига кўчиб келди. У чўлларни бўстонга айлантириш иштиёқи билан яшамоқда.

ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

⊙ Янгийўлдаги тажриба колбаса заводи ўтган йилнинг тўртинчи кварталида эришган муваффақиятлари учун унга Ўзбекистон ССР Министрлар Совети билан Ўзбекистон касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

Завод коллективи Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақага қўшилиб, пландан ташқари 350 тонна маҳсулот ишлаб чиқаришга сўз берган.

⊙ Урта Осиё тикувчилик саноатининг энг йирик корхоналаридан бири бўлган Тошкентдаги «Юлдуз» фирмасининг коллективи беш йилликнинг биринчи йили якунлари бўйича Бутуниттифоқ мусобақасида яна ғолиб чиқди. Бу коллективга сурункасига иккинчи марта СССР Енгил саноат министрлиги ва Тўқимачилик ва енгил саноат ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда биринчи пул мукофоти берилди.

Коллектив 1966 йилги планни ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарди. Тошкентлик тикувчилар Бутуниттифоқ мусобақасида биринчиликни шу юбилей йилида ҳам қўлдан бермасликка ҳаракат қилмоқда.

⊙ Андижон локомотив депосининг машинисти Муҳаммадали Мадиёров оғир юкли поездни навбатдаги сафарга олиб чиқди. Бу поездда топшириққа қўшимча суратда қарийб 200 тонна юк ташилди. Темир йўл транспортида 20 йилдан буён фидокорона меҳнат қилаётган бу толмас машинист ўз ўртоқлари ўртасида зўр ҳурмат ва обрў қозонди. Андижонлик темир йўлчилар Муҳаммадали Мадиёровни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Машинист М. Мадиёров ўз ёрдамчиси И. Худойбердиев билан бирга беш йиллик бошидан буён 50 га яқин кўп юкли составни юқори тезликда манзилга етказди.

⊙ Самарқанд областида бошоқли баҳори экинлар экишга киришилди. Илғор 1-«Ғаллаорол» совхозининг механизаторлари планда мўлжалланган майдоннинг ярмига экин экиб қўйдилар.

12 МАРТ
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловлар
КУНИ

КАТТА ИШОНЧ

ХАЛҚ ЎЗИНИНГ МУНОСИБ ФАРЗАНДЛАРИНИ КЎРСАТМОҚДА

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида республика Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатиш давом этмоқда.

□ □

ТОШКЕНТ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишида КПСС Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг раиси **Геннадий Иванович Воронов** билан шу хўжаликнинг звено бошлиғи **Марҳамат Муслимова** 91-Гулистон сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Тошкент шаҳридаги сайлов округларида қуйидагилар Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди: 17-Оржоникидзе сайлов округидан «Ташавтомаш» заводининг директори **Игорь Константинович Припуснов**, 29-Фурманов сайлов округидан — республика Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, ёзувчи **Мусо Тошмуҳамедов (Ойбек)**.

Тошкент областининг меҳнаткашлари ўзларининг сайлов олди йиғилишларида: 54-Энергетика сайлов округидан Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министри **Азиз Ҳакимович Ҳамидовни**, 73-Чаноқ округидан Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари **Анна Ивановна Бродовани**, 74-Далварзин округидан Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг звено бошлиғи **Адолат Рўзматовани**, 77-Пискент округидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети транспорт ва алоқа бўлимининг мудири **Дониёр Искандарович Мангелдинни**, 90-Куйбишев округидан Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз раиси **Туроб Нормуҳамедовни**, 89-Байтқўрғон округидан Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» тажриба базасининг сут соғувчиси **Анастасия Ивановна Чудняяни**, 99-Бектемир округидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия комиссиясининг раиси **Жўра Хўжаевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

(Давоми тўртинчи бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар рўйхатга олина бошланди

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссиялари депутатликка кўрсатилган номзодларни рўйхатга олишга киришдилар.

Андижон областининг Москва районида 146-Пахтаобод сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда округ меҳнаткашлари кўп коллективларининг вакиллари қатнашдилар. Комиссия тақдим этилган ҳужжатларни қараб чиқиб, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Шароф Рашидович Рашидов**ни шу округдан республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилди.

(ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ЙИЛНОМАСИНИ ЯРАТАЙЛИК

Колхозлар ва совхозлар тарихи жамоатчилик институтининг МУРОЖААТИ

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги муносабати билан республикамизда ўзбек қишлоғи йилномасини яратиш мўлжалланмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорига биноан ташкил қилинган республика колхозлари ва совхозлари жамоатчилик институтига бу мураккаб ва масъулиятли ишга илмий-методик раҳбарлик қилиш вазифаси топширилган.

Ўз-ўзидан маълумки, колхозлар ва совхозлар қурилиши ветеранлари, республикадаги бутун жамоатчиликнинг бу фахрли ишда кенг иштирокисиз ўзбек қишлоғи йилномасини яратиб бўлмайди.

Шу туфайли колхозлар ва совхозлар тарихи жамоатчилик институти:

— Колхозлар ва совхозлар қурилишининг донгдор ветеранларига;

— колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва қишлоқ зиёлиларига;

— олимлар ва ёзувчилар, маданият арбобларига;

— қишлоқ ёшлари ва комсомолларига ўзбек қишлоғининг шонли йилномасини яратишда кўмаклашувчи группалар, институтнинг район ва область советлари ҳамда филиалларига актив ёрдам бериш ҳақидаги чақириқ билан мурожаат қилади. Ўзбекистон колхозлари ва совхозлари тарихининг биринчи томини Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги кунигача нашр этиб чиқариш бизнинг бурчимиздир.

МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси 14 февралда ўзининг навбатдаги мажлисини ўтказди. Бу мажлисда Д. А. Абдураззоқова раислик қилди.

Республика алоқа министрининг ўринбосари Б. И. Логинов ва Ўзбекистон Гражданавиацияси бошқармасининг бошлиғи А. Ю. Ғозиназаров комиссия мажлисида сайловга тайёргарликнинг бориши тўғрисида ахборот беришди.

Комиссия алоқа ходимлари бир қанча ижобий ишларни қилганликларини таъкидлаш билан бирга, министрлик белгилаган тадбирлар ҳали етарли даражада жадаллик билан амалга оширилмаётганлигига министрликнинг эътиборини жалб этди. Округ ва участка сайлов комиссиялари биноларини телефон билан таъминлаш ва радиолаштириш кўнгилдагидек эмас, шаҳарлараро телефон станциялари телеграфчилари ва ходимларига тегишли йўл-йўриқлар берилмаган. Алоқа министрлиги узоқ жойлардаги сайлов округлари ва участкалар билан радио алоқаси схемасини аниқлаш ишларини суст олиб бормоқда.

Ўзбекистон Гражданавиацияси бошқармасига маҳаллий Советлар ижроия комитетлари билан биргаликда сайлов бюллетенларини етказиб бериш учун самолёт ва вертолётлар юборилиши лозим бўлган пунктларни аниқлаб чиқиш таклиф этилди. Йирик аэропортларда сайлов участкаларини ташкил этишга қарор қилинди.

Урта Осиё темир йўл бошлиғи А. М. Қодировнинг узоқ жойларга қатнайдиган ва сайлов куни Ўзбекистон территориясидан ўтадиган олти поезд составига сайлов участкалари учун махсус вагонлар тиркаб қўйилиши тўғрисидаги ахбороти маълумотга олинди. Шундай қилиб, пассажирлар сафар куни овоз бериш имконига эга бўладилар. Вагонлардаги сайлов участкалари темир йўл узеллари территориясида жойлашган муайян сайлов округларига бириктилади. Йирик станцияларда транзит пассажирлар учун сайлов участкалари тузилади.

Марказий сайлов комиссияси Бухоро областида сайлов кампанияси қандай бораётганлигини муҳокама қилди. Бухоро область ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Ғ. Ғаниев шу тўғрида ҳисоб берди.

Комиссия ўз қарорида областдаги маҳаллий Советлар ижроия комитетларига сайловга тайёргарлик даврида текшириш вақтида аниқланган ташкилий-техникавий камчиликларни жуда қисқа вақт ичида бартараф қилишни таклиф этди. Сайловчиларнинг рўйхатлари ўз вақтида қандай тузиб чиқилаётганлиги устидан назорат ўрнатиш — ҳозирги пайтда округ комиссияларининг асосий вазифаларидан бири эканлиги кўрсатиб ўтилди. Ана шу рўйхатларда сайловчилардан бирортасининг ҳам тушириб қолдирилмаслигига эришиш муҳимдир.

Марказий сайлов комиссияси барча округ сайлов комиссияларига мактуб текстини тасдиқлади. Бу мактубда сайлов кампаниясини ўтказиш вақтидаги асосий ташкилий-техникавий вазифалар батафсил баён қилинган. (ЎзТАГ).

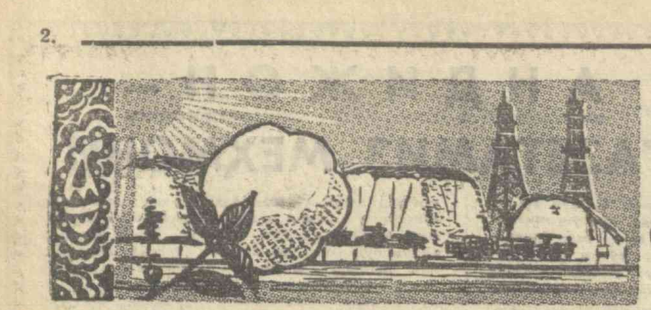

Пахтага кон,

ЯНГИ ЧЎҚҚИЛАР

П. ҚАЮМОВ,
Андижон область ижроия комитетининг раиси.

ХАЛҚИМИЗНИНГ ҳиммати баланд. Ҳар бир байрамга муносиб меҳнат совғаси тайёрламаса сира кўнгли тўлмайди. Юбилей йилига қадам қўйилиши биланоқ кишилар қалбида қутлуғ кунга арзигулик тўёна тайёрлаш ҳисси туғён ура бошлади. Ҳозир Андижонда ана шу орзуларни рўёбга чиқариш учун қизғин кураш кетяпти.

Улуғ Октябрь кишиларга кенг истиқбол йўлини очиб берди. Зулм кишанлари парчалаб ташланди, адолат офтоби барқ урди. 1917 йилнинг декабрида Андижонда ҳам совет тузуми ўрнатилди. Мана ўшандан бери орадан салкам ярим аср вақт ўтди. Область ҳаётида туб ўзгаришлар рўй берди. Саноат ва қишлоқ хўжалигида ҳам, маданий ҳаётда ҳам катта сакраш бўлди. Кишиларнинг онги, билими ўсди. Турмуши яхшиланди.

Октябрь инқилобигача областимизда пахта тозалаш ва озиқ-овқат саноатигина бор эди. Учта пахта заводи, 2 та ғишт ва ёғ заводлари, пиво заводи каби кустарь корхоналар бўлиб, уларнинг ҳаммаси бойларники эди. Бу корхоналардаги машина-жиҳозлар эски, ишлаб чиқариш қуввати паст бўлган. 1913 йилда мавжуд ёғ заводларининг ҳаммаси 12,5 минг тонна ёғ ишлаб чиқарарди, холос. Ҳозирги вақтда ёғ ишлаб чиқариш кескин кўпайиб, 1966 йилда 85,5 минг тоннага етди. Бу, 1913 йилдагидан 9 марта кўп.

СОВЕТ ҲОКИМИЯТИ йилларида область саноати янги тараққиёт босқичига кўтарилди. Андижон, Наманган, Ленинск шаҳарлари саноат марказига айланди. Ҳозир областда 129 та саноат корхонаси бор. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми ўсди. Бултур областда 254,3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Саноатнинг нефть, газ, машинасозлик, металл ишлаш каби муҳим тармоқлари вужудга келди. Ўзбекистон бўйича олинаётган нефтнинг 60 процентидан кўпроғини Андижон области беряпти. Бундан ташқари ҳар йили 183 миллион кубометрдан ортиқ газ чиқариляпти. Учта машинасозлик заводи ишлаб турибди. Андижон машинасозлик заводи ўзининг дизеллари, насослари ва универсал юклагичлари билан машҳур. Бу корхона 32 мамлакатга маҳсулот бермоқда. «Андижанирмаш», «Коммунар» заводлари ҳам Совет ҳокимияти йилларида қурилиб, ишга туширилди.

Пахта тозалаш заводлари қудратли техника билан қуролланди. Оғир ишлар техника зиммасига юклатилди. Йилига 288,3 минг тоннадан зиёд пахта толаси ишлаб чиқарилмоқда. Андижон толаси Иттифоқимиздан ташқари Болгария, Польша, Куба, Чехословакия, Англия каби 16 мамлакатга жўнатиляпти ва юқори баҳо олаётир.

Область саноатининг истиқболи порлоқ. Наманганда Совет Иттифоқида энг йирик штапель толадан костюмбоп газлама ишлаш комбинати қурилмоқда. Андижонда трикотаж фабрикаси қурилиши поёнига етай деб қолди. Янги фабрика бу йил маҳсулот бера бошлайди, областда уй-жой қурилиши ҳам кенг кўламда олиб бориляпти. Қишлоқларни қайта қуриш ишлари авж олдириб юборилди.

Областда темир йўл, автомобиль транспорти ҳам ривожланди. Юк ва пассажир ташишдаги қийинчиликларга барҳам берилди. Барча район ва шаҳарларга автобуслар қатнови йўлга қўйилди. Қатор қишлоқларга ҳам автобус борадиган бўлди. Равон асфальт ва тош йўллар қурилди. Районлараро ва колхозлараро йўлларнинг деярли ҳаммасига асфальт ва гудрон ётқизилди. Қишлоқлардаги ички йўлларга эътибор кучайтирилди.

Ўтмишда ҳамма қора чироқ ёқиб ўтирарди. Мен бу ўринда бир мисол келтирмоқчиман. 1941 йилда Москва атрофидаги айрим корхоналарни мамлакат ичкарисига кўчиришга тўғри келди. Ўшанда Наманганга «Вискоза» фабрикасини жойлаштиролмай роса қийналгандик. Чунки, бу фабриканинг нормал ишлаши учун 1000 киловатт-соат электр энергия керак эди. Ўшанда бутун Наманган шаҳри бўйича атиги 1000-1200 киловатт-соат электр энергия ишлаб чиқарилarди. Бу энергия битта фабрикага бериб қўйилса, бошқалари тўхтаб қоларди. Шунинг учун ҳукуматдан махсус энергопоезд юборишни сўрашга мажбур бўлган эдик.

ЭНДИЛИКДА АНДИЖОН области қудратли энергетика базасига эга. Электроэнергия ишлаб чиқариш кейинги 20 йил ичида 7 марта кўпайди. Областдаги барча колхоз ва совхозларнинг электрлаштирилганлиги бизнинг катта ютуғимиздир. Хўжаобод, Андижон, Москва каби қатор районларда Ильич нури кирмаган бирорта хонадон қолмади.

Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ютуқларимиз ҳам беқиёс. Қишлоқ захматкашларининг сиёсий ва маданий савияси беқиёс ошди. Ўтмишда омоч, кетмон орқасидан кун кўрган деҳқон қудратли техникага эга бўлди. 1913 йилда областнинг экин майдони 166,8 минг гектардан ошмасди. Ҳозир 397,4 минг гектар ерда деҳқончилик қилиняпти. Областда пахтанинг ялпи ҳосили 1913 йилдаги 193 минг тоннадан 1966 йилда 830 минг тоннага, ҳар гектар ердан олинган ҳосил 11,5 центнердан 28 центнерга етди.

Ўтган йили Андижон области пахта етиштириш бўйича беш йилликнинг охирига мўлжалланган маррадан ўзиб кетди. Машина теримини ташкил этишда кескин бурилиш бўлди. 230 минг тонна пахта машиналар билан териб олинди. Совхозларда эса бутун ҳосилнинг учдан икки қисми машинада терилди ва биринчи марта шундай кўрсаткичга эришилди. Юзга яқин илғор хўжаликлар ҳосилдорликни гектар бошига 30-35-40 центнердан ошириб юборди.

Областда пиллачилик ҳам ўсди. Ўтган йили давлатга 4342 тонна пилла тортиқ қилинди. Кейинги 10 йил ичида гўшт етиштириш 2,5 марта, сут—2,8 марта, тухум—2,4 марта кўпайди. Чорвачиликнинг бошқа тармоқлари ҳам ривожланиб боряпти.

Деҳқончилик маданиятини оширгани, пахтачиликда девкор одим ташлагани учун Андижон области Ленин ордени билан мукофотланди. Бу юксак мукофот деҳқонларга куч-қувват бахш этиб, уларни янги чўққилар сари руҳлантирмоқда.

ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ — маданий революция амалга оширилган йиллар бўлди. 1917 йилда область аҳолисининг 10 процентигина саводли эди. Ҳозир эса ҳамма саводли. 1011 та мактабда 385 мингга яқин ўқувчи таълим олаётир. Андижон пахтачилик институти Совет Иттифоқида ягона. 2 та педагогика институти, медицина институти ва ўнлаб махсус ўқув юртлари бўлиб, уларда 15 мингга яқин студент ўқияпти. Умуман, область бўйича 36 минг зиёли хўжаликнинг турли жабҳаларида мардонавор меҳнат қилмоқда.

Областда 554 кинотеатр ва киноустановка, қишлоқларда 466 клуб, 4 миллион томдан ортиқ китоб фондига эга бўлган 716 кутубхона мавжуд. Қишлоқда 1020 та ҳар хил ателье, устахона, павильон, ижарага бериш пункти ишлаб турибди. 1913 йилда область территориясида 155 ўринли 14 та даволаш муассасаси бўлган бўлса, ҳозирги кунда 13200 койкали 210 та турли касалхона ва даволаш пунктлари бор. Туғруқхона, болалар боғча ва яслилари сони йил сайин кўпайиб боряпти. Областда 1600 врач ва 6 мингга яқин ўрта медицина ходими халқ саломатлиги йўлида ҳормай-толмай ишламоқда.

Октябрь 50 йили — янги дунё кишиси, янги ахлоқ кишиси туғилган йиллар бўлди. Областимизда жуда кўп донгдор кишилар борки, булар билан фахрланамиз. Маннон Жалолов, Иброҳим Бакиров, Қобилжон Мўминов, Бакир Ражабов. Абдулла Воҳидов каби Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари шулар жумласидандир. Халқ бахт-саодати йўлида жон куйдириб ишлаётган фан докторлари, фан кандидатлари, юзлаб қалам соҳиблари, республикада хизмат кўрсатган муаллимлар, артистлар етишиб чиқди.

СССР Олий Советининг депутатлари Абдукарим Абдуллаев, Турдихон Сатторова, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари Ғулом Абдуллаев, Ойшахон Сотиболдиева, Тўхтахон Рамазоновалар ҳамиша халқ орасида.

Область меҳнаткашлари шонли юбилей йилида катта-катта ишларни амалга ошириш учун курашяпти. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бултургига нисбатан анча кўпаяди. Қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларининг иши янада яхшиланади. Пахтачилик, чорвачилик, пиллачилик, сабзавотчилик ва халқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам олдинга томон катта қадам қўйилади.

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрнинг эллик йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қароридан руҳланган областимиз меҳнаткашлари юбилей шарафига социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар.

Чеҳраларидан нур ёғилиб турган мана бу отахонлар Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш, Андижонни диёримизнинг гулгун бўстонига айлантиришда жон фидо қилган ветеранлардир. Эллик йиллик юбилей нишонланаётган шу қутлуғ дамларда ўтилган йўлга бир назар ташлаш, халқнинг бахт саодати учун сарфлаган меҳнатинг мевасини кўриш нақадар бахтли! Суратда: революция ветеранларидан (чапдан) Ғали Ҳасанов, Мирзабой Ёқубов, Мухтор Олимов ва Мамадали Зокировларни кўриб турибсиз.

Г. Кечкин фотоси.

ФРОНТДАН ТЕЛЕГРАММА

...Мусулмонлар армиясига қўмондонлик қилаётган Мадаминбек 6 март куни соат 22 дан 35 минут ўтганда сулҳ шартномасига имзо чекди. Шартномага мувофиқ ҳозирги пайтда 4 та пулемётга эга бўлган отряд Совет ҳокимиятига фойдаланиш учун топширилди. Мадаминбек бошқа уездлардаги кўрбошиларга ҳам тезда Совет ҳокимияти томонга ўтишга буйруқ берди.

(«ИЗВЕСТИЯ», 1920 йил, 10 март.

Михаил Иванович КАЛИНИНга

«Бутуниттифоқ деҳқонлар оқсоқоли М. И. Калининга:

Биз, Андижон уездининг деҳқонлари ва батраклари ўз илтимосномамизнинг бошида Сизнинг босмачилар томонидан таланаётган, очликнинг бутун оғирлик ва жабру жафоларини бошидан кечираётган Фарғонага кўрсатган ёрдамингизни таъкидлаб ўтмоқни зарур деб ҳисоблаймиз. Бу ёрдам Сиз ҳали областимиз билан яқиндан таниш бўлмаган вақтда кўрсатилди. Энди Сиз, бу ерда Ўзбекистон Советларининг таъсис съездида қатнашиб, Ўзбекистоннинг аҳволи билан ҳар томонлама танишиб чиққанингиздан кейин биз, Совет Иттифоқи энг узоқ бурчагининг батрак ва деҳқонлари Сизга, Бутуниттифоқ деҳқонлар оқсоқолига қуйидаги илтимоснома билан мурожаат қиламиз:

Ерга бўлган эҳтиёж ниҳоят даражада ортиб кетди, ер тузиш ишлари биз учун алоҳида аҳамият касб этяпти. Ерсиз батракларни давлат ва национализация қилинган ер билан таъминлаш планли тартибда ўтказилмоқда, лекин бу ерлар етарли эмас. Шунинг учун тез фурсатда бир неча ўнлаб хавфли бой-манноп элементларни зарарсизлантириш билан боғлиқ бўлган тайёргарлик ишларини ўтказиш зарур, чунки тажриба шуни кўрсатдики, ер тузиш ишлари ўтказилаётганда ана шундай масалаларга дуч келинмоқда.

Пахтачилик, аввалллардагидек, деҳқончилик хўжаликларини тиклаш ишида ҳам энг муҳим ва энг қимматли асосий экин бўлиб қолади. Пахтакор деҳқон бюджетини тегишли даражада мустаҳкамлаш учун пахтанинг мавжуд нархларига қараганда юқорироқ нархларни белгилаш тадбирларини кўришни сўраймиз, чунки мавжуд нархлар билан деҳқон пахта экинига қилган харажатларини зўрға қоплайди, холос. Уруғликни яхшилашга алоҳида эътибор берилишини сўраймиз. Деҳқонлар заводлардан берилган ва бизнинг об-ҳаво шароитимизга мосланмаган уруғликни экиб ҳосил ололмагани каби ҳодисалар рўй берди. Бу уруғлар ҳатто гулламади ҳам.

Хлопкомларни маҳаллий аҳоли—деҳқонларга янада яқинлаштириш учун унинг маҳаллий органларидаги ходимларни танлаш юзасидан ишларни кучайтиришни сўраймиз. Хлопком фаолиятидаги баъзи камчиликларни бартараф қилишни сўраймиз.

Қишлоқ хўжалигини машиналаштириш масаласига алоҳида эътибор билан қарашингизни илтимос қиламиз.

Бизнинг уездимизда 10000 га яқин батрак бор. Шундан кўпчилиги ўз уйи, ўз отига эга эмас. Шу сабабдан уездаги ҳар бир район марказида батраклар учун уйлар, намунали чорва бинолари қуриш юзасидан тегишли тадбирларни кўришингизни сўраймиз.

...Уездимиздаги ҳар бир волость марказида мактаб ва интернатлар очилишини истаймиз. Биз, деҳқонлар шаҳарга борсаккина театр ва клубларда бўлиб, маданий ҳордиқ чиқарамиз. Чунки қишлоқларда бундай шароит йўқ. Шунинг учун ҳеч бўлмаганда ҳар бир район марказида театр ва клуб очишга ёрдам беришингизни сўраймиз...

Биз, Андижон уездининг меҳнаткаш деҳқонлари ва батраклари юқорида айтилган илтимосларимизни тўла қондирарсиз деган умиддамиз».

БУ ИЛТИМОСНОМАНИ АНДИЖОН УЕЗДИНИНГ ДЕҲҚОНЛАРИ ВА БАТРАКЛАРИ 1925 ЙИЛДА М. И. КАЛИНИНГА ЮБОРИШГАН. ИЛТИМОСНОМАНИНГ КОПИЯСИ АНДИЖОН ДАВЛАТ АРХИВИДА САҚЛАНМОҚДА.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА

● 1967 йилда область саноатининг ялпи маҳсулоти 1966 йилдагига нисбатан 7,5 процент кўпайтирилади.

● Электр қуввати ҳосил қилиш 4,1 процент ортади.

● Нефть саноатини ривожлантириш учун 10 миллион 560 минг сўм маблағ ажратилди.

● Химия саноатида ялпи маҳсулотнинг ўсиши 17,8 процентни ташкил этади.

● Машинасозлик корхоналарида ялпи маҳсулот ҳажмини 27,3 миллион сўмга етказиш кўзда тутилади.

● Область пахтакорлари бу йил давлатга 800 минг тонна «оқ олтин» етказиб берадилар.

● Бу йил капитал қурилишга 7 миллион 344 минг сўм маблағ сарфланади.

● Область аҳолисига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми 1966 йил даражасига нисбатан 45 процент оширилади.

● Мактаблардаги ўқувчилар сони 1966 йилдагига нисбатан 32.430 кишига кўпаяди.

МАЪРИФАТ МАКОНИ

Қиш оқшомларининг бирида «1967 йил Сельский календар»ини варақлаб ўтирардим. Календарнинг 157-бетида «Рақамлар тилга кирганда» сарлавҳаси остида берилган қисқа сатрларга кўзим тушиб қолди:

1912 йили «Вестник просвещения» «Ўрта Осиё ва Қозоғистон аҳолисининг саводсизлигини тугатиш учун... 4600 йил керак бўлади», деб ёзган.

Дарҳақиқат, ана шу сатрларнинг замирида ҳақиқат ётарди. Мустамлака ўлкаларнинг заҳматкашларини асоратда сақлаб келган чор Россиясининг ҳукмронлари одамларни ўқитиш, уларни маърифат дарёсидан баҳраманд қилиш тўғрисида ўйламас эдилар. Мактаб-маориф ишига сариқ чақа ажратилмасди. Мактаблар йўқ эди. Андижондек шаҳри азимда 1914 йили бор-йўғи 6 та бошланғич мактаб бўлган. Булар ҳам юқори табақа фарзандлари учун. Унда 1624 бола ўқиган,

Улуғ Октябрь революцияси зулм ва адолатсизликка таянган ижтимоий тузумни кунпаякун қилиб ташлади, зулмат ва жаҳолат ўрнини маориф ва маърифат эгаллади, мактаблар, ўрта, олий ўқув юртлари тармоқлари кенг қулоч ёйди.

Буни Андижон области мисолида яққол кўриш мумкин. Ҳозир областда 1011 та умумий таълим мактаби ишлаб турибди. Мактабларда 384 мингдан ортиқ бола ўқияпти. 20 минг ўқитувчи болаларга фан асосларини ўргатаётир. Ўқитувчиларнинг бешдан тўрт қисми олий маълумотли.

Булардан ташқари қанчадан-қанча ихтисослаштирилган мактаблар, мактаб-интернатлар, ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаблари бор.

Пахтачиликда паҳлавон ва забардаст бўлган Андижон области ўз олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг сони жиҳатидан республикада етакчи ўринлардан бирига чиқиб олди. 5 та институт бор. Мамлакатимиздаги яккаю ягона пахтачилик институти ҳам Андижонда. Ана шу институтларда 15 минг студент таълим оляпти. Институт кафедраларида фан докторлари, юзлаб фан кандидатлари ишлашяпти. Чет тиллар педагогика институти Андижоннинг энг кенжатой олий ўқув юрти ҳисобланади.

Бу таажжубланарли ҳол эмас. Бу ижтимоий тузумимизнинг характеридан келиб чиқади.

Чор ҳукумати 4600 йилда ҳам уддалашга қурби етмайдиган ишни Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ярим асрдан камроқ вақт ичида қойиллатиб қўйди. Ҳамма нарса инсоннинг бахт-саодатига бўйсундирилган бизнинг Ватанимизда 4600 йил керак деб тахмин қилинган иш 40-45 йилда амалга оширилди. Областимиз улкан маърифат макони бўлиб қолди. Бу социалистик тузумнинг улуғворлигидир.

К. ЙЎЛДОШЕВ,
журналист.

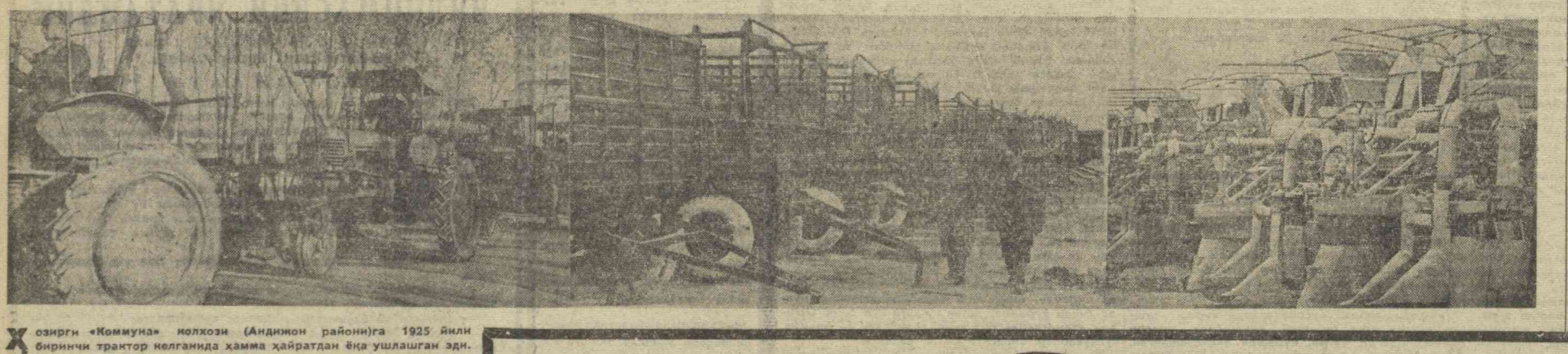

Ҳозирги «Коммуна» колхози (Андижон райони)га 1925 йили биринчи трактор келганида ҳамма ҳайратдан ёқа ушлашган эди. Мана энди бу хўжаликда пахтачиликдаги деярли ҳамма ишлар комплекс механизациялашган. Областда бундай хўжаликлар жуда кўп. С. БЕЗНОСОВ фотоси.

БАҲОРИМ

Соғинсам, йўлда хаёл,
Қўшиқ ҳам бўлар йўлда.
Она юрт, соҳибжамол,
Меҳринг мангу кўнгилда.
Сенда илк бор гул, наргис
Гунафшани кўрганман.
Дил ёнган, ёнар... ҳаргиз
Ишқ оташсиз бўлганми?
Лаб очса ғунча, гулшан
Сени ўйлаб сархушман.
Саболардай шўху шан
Сенга талпинган қушман.
— Наҳот ҳусни ўлчанар
Шаҳрингни, гул баҳорда?
— Лол бўлмангиз, бунчалар,
Унда мангу баҳор-да!
Қирқ кокилли малаклар
Гул раънолар эмасми?
Узоқ юртдан дараклаб
Ошиқ зорлар кемасми?
О, шарқираб оққан сой,
Ёдга солдинг неларни.
Болалигим — асов той
Энди қайтиб келарми?
Тонг... Қуёш ҳам мўралар
Мен термулиб йироқда.
Соғиндим эй, жўралар,
Чек қўюрман фироққа.
Айланг минг бор имтиҳон
Гард юқмагай бу ишққа.
Ҳеч етмагай интиҳо
Ёзилажак қўшиққа.
Шаҳрим дилбар оқшомин,
Наҳорларин унутмам.
Ғолиб келса ташналик
Ёзу баҳорни кутмам.
Гуллар териб этаклаб
Юрганларим эсимда.
Кетса хаёл етаклаб,
Мен юрагим измида.
Мен юрагим измида
Юрак сенда, баҳорим.
Сен қўшиғим, жисмимда,
Ўйларимда наҳоринг.

Эътибор ОХУНОВА.
1967 йил. Февраль.

Оловли

АНДИЖОН — гўзал Фарғона областининг уезди эди. 1917 йил охирида ҳокимиятни тўла ўз қўлига олган ва Октябрь, Ленин туфайли озодликка, ҳуқуққа эришган ишчи, камбағал деҳқонлар кўп қийинчиликларга дуч келишди. Тез орада босмачилик ҳаракати авж олди. Ана шундай ҳаракатда ўз ҳаётини, қобилият ва вужудини меҳнаткашлар манфаатига бағишлаган Андижоннинг мард фарзандлари Ленин партияси сафига кира бошладилар. 1918 йилнинг апрель ойида эски шаҳарда ҳам большевистик ташкилот тузилди. Қисқа фурсатда кўпгина кишлоқларда большевиклар ячейкаси вужудга келди.

Фарғона область коммунистларининг 1919 йил август ойида бўлиб ўтган III конференцияси таъкидлаганидек, бу шаҳарда тузилган партия дружинасида 300 коммунист бирлашган эди.

Андижон большевиклари Туркистон Компартияси Марказкоми билан алоқада бўлиб, унинг ёрдамини олиб турди. 1918 йилнинг апрелида бу ерга Туркистон ҳукуматининг аъзоси, 1917 йилдан партия аъзоси С. Юсупов, 1919 йилнинг охирида эса, Турккомиссия аъзоси Ф. И. Голошчекин келиб, бу ердаги коммунистларга амалий ёрдам кўрсатди. Ф. И. Голошчекин, «Мусулмон меҳнаткашлари Турккомиссияга айниқса хайриҳоҳлик билдирмоқда», — деган эди. У Андижон большевикларини миллий адоватларни тугатиш, мустамлакачилик ва маҳаллий миллатчиликка қарши курашиш, халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлашга чақирди.

Андижон партия ташкилотларининг 1919 йил 4 августда ёзган хатида қуйидагиларни ўқиш мумкин:

«Деҳқонлар революцияда, озодлик учун курашда, халқ ҳокимияти учун курашда хоҳишан қатнашаётир, улар ҳатто... кўтаринки руҳ ила ишчилар синфи билан қўлни-қўлга бериб илгари бормоқдалар. Чунки улар бу курашсиз ажнабийлар қуллигидан, помешчиклар зулмидан ўзларининг озод бўлиши мумкин эмаслигини биладилар ва улар нимага эришган бўлсалар, шуни сақлаб қолиш зарурлигини кўрмоқдалар».

Улар 1919 йил октябрда ёзган хатларидан бирида эса «ҳар бир кичик ва кичик кишлоқлар ҳам босмачилар томонидан талон-торож қилинган, моллари ҳайдаб кетилган, нон ва мулклари тортиб олинган»,—дейилган эди.

Совет ҳокимияти деҳқонларга ер берган бўлса, босмачилар уни бойларга қайта тортиб олиб берар эди. Бу эса, меҳнаткаш деҳқонлар оммасининг ғазаб-нафратини оширар эди. Улар ўз манфаатлари учун курашда камбағаллар комитетига уюшдилар. 1920 йилнинг октябрида Андижон уезди 17 волости камбағаллар комитетларининг съезди очилди. Съезд қисқа вақт ичида 700 ўзбек деҳқони Қизил Армия сафига кирганини табриклади, уларнинг душманларга қарши қўлига қурол олиб курашаётганини таъкидлади. Бунда ишчилар синфи ва коммунистларнинг деҳқонлар оммаси орасидаги сиёсий-тарбиявий ишлари катта аҳамиятга эга эди.

1920 йилнинг февралида Андижонга Туркистон Компартияси Марказий Комитетининг М. Мусахонов бошчилигидаги «агитпоезди» келиб, унинг ходимлари рус деҳқонларини ўзбек деҳқонлари билан, ўзбек деҳқонларини эса, рус деҳқонлари билан ишчилар раҳбарлигида қўлни қўлга бериб ишлашга чақирган эдилар.

1920 йилнинг 18 апрелида Андижон уезд-шаҳар коммунистларининг конференцияси ишида саркарда М. В. Фрунзе, Туркистон Компартияси ва ҳукумат аъзоси И. Е. Любимов қатнашиб, улар у ердаги коммунистларга қимматли маслаҳатлар берган эдилар. Конференция Қизил Армияни меҳнат ҳолатига кўчириш, озиқ-овқат отрядлари тузиш, деҳқон ва косиб ҳунармандларга ёрдам кўрсатиш ҳақида зарур режаларни белгилаб берди.

1920 йилнинг 1 августида Андижон уезд-шаҳар партия ташкилотининг V съездида 260 хотин-қиз янги ҳаёт қурилишига жалб этилгани мамнуният билан таъкидланди. Ўша съезд деҳқонларнинг синфий онгини ўстириш, барча меҳнат аҳлининг эксплуататорларга қарши курашишга чақирган эди.

Марду майдон Андижон

НАМАНГАН ТОНГОТАРИ

Наманганни гул шаҳри, дейишади. Ҳақ гап бу. Шаҳримиз ёз ойлари бирам гўзаллашиб кетадики сайр қилиб ҳоримайди, киши. Тўғрида, Наманган боғи қайси «эрам» боғидан қолишади!?

Шаҳримнинг бугунги жамолига боқиб туриб беихтиёр ўтмишни эслайман, шу гўзал шаҳар учун қанчадан-қанча одам курбон бўлганини, тиззадан қон кечганини ўйлайман. Ҳа, Наманган тонготаридаги жанглар бир умр эсдан чиқмайди.

...1919 йилнинг март ойи. Шаҳарда аҳвол оғир эди. Мадаминбек, Омон Полвон, Эргаш, Кўршермат қўрбошилар ўз шайкалари билан тез-тез ҳужум қилиб турарди. Улар олдинроқ тор-мор келтирилган Осипов ва оқгвардиячи офицер Фаринский отрядларининг қолган-қутганлари билан бирғаликда Наманганни босиб олмоқчи бўлишди. 1919 йил 2 апрелда босмачиларнинг отрядлари шаҳарга ҳамма томондан ҳужум қилди. Наманганнинг эски шаҳар комитети ва уезд совети учун энг қийин кунлар бошланди. Шаҳарни босмачилар ва оқ гвардиячи шайкалар ҳужумидан мудофаа қилишни уюштириш керак эди. Шундай қилинди. Отряд, милиция ва қуролланган ишчилар шаҳарни астойдил мудофаа қилдилар. Ушанда мен отлиқ отряднинг бошлиғи эдим. Шаҳар кўчаларида баррикадалар ва той пахтадан очиқ платформа жиҳозлаб, паровоз уланган содда бронепоезд ташкил қилдик. Босмачилар ҳужумини бир амаллаб қайтариб турдик.

Уч кун давом этган қуршов вақтида босмачилар шаҳарни роса талашди, бегуноҳ одамларни шафқатсизлик билан ўлдиришди. Эски шаҳарга ўт қўйишди. Коммунистлар фронтнинг олдинги линиясида бўлдилар, жангчиларни руҳлантириб турдилар. Шу орада Қўқондан Кужелонинг отлиқ аскарлари, Самарқанддан В. С. Гуша бошлиқ қизил гвардиячилар отряди ёрдамга етиб келиб, босмачиларга жуда шиддат билан ҳужум қилдилар. Совет ҳокимиятининг душманлари талвасага тушиб қолишди. Мадаминбек шайкаси бир томонга, Омон Полвон шайкаси иккинчи томонга, Эргаш, Кўршермат отрядлари учинчи томонга қочишди. Осипов, Форинский бандалари ўз-ўзидан писиб кетди. Босмачиларга қарши курашда М. Содиқов, А. Йўлдошев, И. А. Зайцев, Й. Н. Голишев, милиция ходимларидан А. Ҳамробоев, Ҳ. Мамадалиев, Ю. Бойматов каби жуда кўп кишилар актив қатнашдилар.

1920 йилнинг январь ойида Э. Ф. Кужело отряди Наманганга келиб турди. Апрель ойида М. В. Фрунзе келди. Михаил Васильевичнинг Наманганга келиши катта воқеа бўлган. Биз уни илиқ кутиб олдик. Шундай кишилар бўладики, улар бир қарашдаёқ, икки оғиз сўз билан сизни ўзига ром қилиб олади. М. Фрунзе шундай кишилардан эди. Михаил Васильевич оддий, камтар, эътиборли ва жиддий, иродаси мустаҳкам киши эди. У менинг ёдимда шундай сақланиб қолган. Фрунзенинг: «Советлар ҳокимиятини бундан кейин ҳам шунда ҳимоя қиласизлар, деб ишонаман» деган гапларини ҳали ҳам виқор билан эслайман.

Шундай қилдик. 1923 йилнинг кузида Наманган уездидаги контрреволюцион босмачилик тугатилди. Ҳамма ердагидек Наманганда ҳам тинч, осойишта ҳаёт бошланди.

Наманган тонгги ана шундай отганди. Мана ўшандан бери шаҳар беқиёс даражада ўзгариб кетди. Экономикаси ўсди. Обод, кўркам шаҳарга айланди. Буларнинг ҳаммаси Октябрь инқилобининг меваси.

М. ПАРПИБОЕВ,
1927 йилдан КПСС аъзоси, шахсий пенсионер.

Область далаларида кўкламга тайёргарлик қизғин тус олиб кетди. «Узсельхозтехника» Чортоқ район бирлашмасининг аҳил коллективи сайлов олди умумхалқ мусобақасига қўшилиб. 1 мартга қадар мавжуд техникани ремонтдан чиқаришга аҳд қилган. Суратда (чапдан): механик С. Сотволдиев ва устахона мудири М. Абдуллаев ўртоқлар ремонтдан чиққан тракторларни кўздан кечирмоқдалар.

С. Безносов фотоси.

ҲАМЗАНИНГ ШОГИРДИ

Кунларнинг бирида муаллимимиз синфга нотаниш кишини бошлаб келиб:

— Мен малака ошириш курсига кетяпман. Келгунимча сизлар устозим Ҳамза Ҳакимзодадан таълим оласизлар,— деди.

Биз аввал унинг шоир Ҳамза эканлигини билмадик...

— Болалар, сизларга ўзим ёзган ашулани ўргатсам майлими?— деб қолди.

Шундагина биз унинг шоир Ҳамза Ҳакимзода эканлигини билдик. Ҳамзага жуда ўрганиб қолувдик. Шу орада Хўжа Мансур қайтиб келди. Шоир бошқа ёққа кетди. Иши кўп бўлса керак-да...

Биз ўқиётган янги мактабнинг обрўси ортиб кетди. Ҳамма Мансур домлани ҳурмат қиладиган бўлиб қолди. Аммо орадан сал вақт ўтмай, муаллимимизни ваҳшийларча ўлдиришди...

...Йиллар ўтди. Мен болалигимдаёқ Мансур домланинг изидан бораман, деб ният қилгандим. Орзум ушалди: Ўқитувчи бўлдим. Шаҳрихондаги бошланғич мактабларда қирқ йил дарс бердим.

Х. БОБОЖОНОВ,
кекса педагог.

Паҳлавон Андижон областининг меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига халқимизнинг муносиб фарзандларини номзод қилиб кўрсатмоқдалар. Ана шундай халқ номзодларидан бири Андижон локомотив депосининг новатор машинисти Муҳаммадали Мадиёровдир. Суратда: ўртоқ М. МАДИЁРОВ.

С. Безносов фотоси.

ОЛТИН ҚИЛИЧ ҚИССАСИ

1919 йил сентябрь. Андижон ўт-олов ичида қолган дамлар. Босмачи ва оқ гвардиячилар Американинг Тошкентдаги консули Роджер Тредуэлл ва инглиз, француз жосуслари билан алоқа боғлаб Фарғона водийси, сўнгра бутун Туркистонни Совет Россиясидан ажратиб олиб, чет эл мустамлакасига айлантиришни мақсад қилиб олган эдилар.

Босмачиларнинг хуружи, очлик, қашшоқлик андижонликларнинг тинкасини қуритди. Мана шундай нозик бир пайтда Кужело отряди ёрдамга отланди. Кужело ким эди? Чех фарзанди Эрнест Францевич Кужело биринчи жаҳон урушида асир тушган чех, немис, румин, венгер ва бошқа ҳарбий асирлардан коммунистик интернационал отряди ташкил этиб, Самара, Минск, Оренбургда мислсиз жасорат кўрсатган, сўнгра Туркистонда Октябрь ғалабаларини сақлаб қолиш учун бу ерга юборилган эди.

Андижонга кириш оғир бўлди. Кужело отряди йўлтўсарларни оғир жангда улоқтириб ташлаб, улар бузган темир йўлни тиклади ва бу билан ёрдамга келаётган Қозон полкига йўл очиб берди.

Кужело отряди Андижон мудофаасининг бошидан охиригача қатнашиб, босмачиларни суриб чиқаргандан кейин Наманганга бориб, у ерда ҳам босмачиларнинг додини берди, сўнгра Бозорқўрғон, Сузоқ, Чорвоқни озод қилди.

Мард коммунист Кужело билан бирга жанг қилган, ўша вақтда Андижон уезд партия комитетининг аъзоси бўлган кекса революционер Мухторжон Олимов бу довюрак қаҳрамон ҳақида қуйидагиларни ҳикоя қилади.

— Кужело хушчақчақ, тўғри сўз, очиқ кўнгил одам эди. Аммо душманга шафқатсиз бўлган. Айниқса, унинг Кўршерматни тор-мор келтиришда қилган хизматлари унутилмасдир. Толдиқ довонида яшириниб олган босмачиларни маҳв этди. Коммунистлар ололмайдиган ҳеч қандай тўсиқ йўқлигини Кужело йигитлари амалда исботлаб, босмачиларни тор-мор келтирди. Кужело ана шу жангда кўрсатган қаҳрамонлиги учун ҳарбий қўмондонликнинг буйруғига кўра Олтин қилич билан тақдирланди.

Мухторжон ака Олимов бизга яна бир муҳим ҳужжатни кўрсатди. Унда шундай дейилади: «Май ойининг ўрталарида вужудга келган вазият Олой водийсида тўпланган босмачи шайкаларини кузатиш учун у ерга алоҳида отряд юборишни талаб қилди. Операцияни амалга ошириш ўртоқ Кужело бошлиқ отлиқ отрядга топширилди. Йўл баланд Олой тоғи орқали ўтганига, оғир об-ҳаво шароитида тик қояли довон орқали ўтишга, жанглар билан йўл очишга тўғри келганига қарамай, отряд вазифани аъло даражада бажарди, босмачиларнинг бугун ташкилотини тарқатиб юборди ва унинг қолдиқларини Бухоронинг Гарм шаҳригача қувиб борди, бу ерда Бухоро ҳокимият органлари босмачи қолдиқларини қуролсизлантирди.

...Ўртоқ Кужело отрядининг чексиз садоқат билан ўз хизмат бурчини адо этганлигини таъкидлаб ўтишни ўзимиз учун шараф деб ҳисоблаймиз ва отряднинг бутун қўмондонлик составига ҳамда Қизил аскар ўртоқларга энг қизғин, самимий ташаккур изҳор қиламиз...»

Туркистон фронтининг
қўмондони — ФРУНЗЕ,
ҳарбий-революцион совет
аъзоси — ИБРОҲИМОВ,
штаб бошлиғининг ўринбосари —
БЛАГОВЕШЧЕНСКИЙ.
1920 йил 10 июнь».

Кужелонинг бутун ҳаёти одамларга бағишланган эди. У босмачиларга қарши курашда кўрсатган жасорати, мардлиги учун уч марта жанговар Қизил Байроқ ордени, Олтин қилич ва бошқа қимматбаҳо буюмлар билан мукофотланган.

Андижон шаҳар ижроия комитети шаҳардаги кўчалардан бирига Кужело номини бериш ҳақида қарор қабул қилди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТЎНҒИЧ КОЛХОЗ

Андижон уездида биринчи колхоз 1926 йилнинг баҳорида тузилди. Колхозга атиги ўн бир киши — ўн бир батрак аъзо бўлиб кирди. Артелга «Бирлик» деб ном берилди. Раим тақсир артелга раис бўлди. У оддий деҳқон эди.

Отбозор гузарида подшоликка қарашли 10 гектар ер бўларди. Бу ер кўпдан бери ташландиқ ҳолда ётарди. Биров ботиниб экин экмас, ҳатто мол ҳам боқмасди. Ана шу ташландиқ ер «Бирлик» колхози— артелига берилди. Бойлар, руҳонийлар: «Қани, колхозининг униб-ўсганини кўрамиз», деб тишларини ғижирлатиб юришарди.

Аммо суяги деҳқончиликда қотган ўн бир азамат енг шимариб ишга киришиб кетди. Улар орасида собиқ темир йўлчи Иван Сериков ҳам бор эди. У кўпни кўрган, колхоз тузумининг моҳиятини тушунган одам эди. Сериков пайкалнинг ўртасидаги катта тутга қизил алвон осиб қўйди. Ўша тут колхознинг штаби деб эълон қилинди. Бошқа илож йўқ эди-да. Идора қилиш учун бино бўлмаган. Артель аъзолари ишдан сўнг шу тут тагига тўпланиб, эртанги куннинг режасини тузиб олишарди.

Колхозга ажратиб берилган ернинг бир қисми экин экилмасдан қолиб кетди. Ўн бир киши ҳоли қудрат деҳқончилик қилди. Сабзавот, картошка экди. Уни яхши парвариш қилди. Ҳосил ҳам меҳнатга яраша бўлди. Ғалвир сувдан кўтарилганда бойларнинг кўзлари қинидан чиқиб кетаёзди.

Раим тақсир колхозга «Фордзон» тракторини сотиб олайлик деган таклифни ўртага ташлади. Иван Сериков уни қувватлади. Трактор олинди. Бутун қишлоқ одамга тўлиб кетди. Ҳамма «ё-пирей» деб ёқасини ушлаб, тракторга мўъжиза деб қарарди. Тракторнинг рулига Зулунбой Ҳайитбоев ўтирди. У бойнинг пахта заводида ишлаган, «жин» машинасини бошқарган одам эди.

Зулунбой ишни дўндириб ташлади. Икки-уч кундаёқ бир ойлик ишни бажариб қўйди. Деҳқоннинг юзига табассум қўнди. Тракторнинг қудратига тан берган деҳқонлар унга «дилижон» деб ном қўйиб олишди.

...Андижонда биринчи колхоз ана шундай туғилди. Ўн биринчилардан ҳозир уч киши ҳаёт: Ҳамиджон Тошматов, Усмонжон Назаров, Мадаминжон Тошматов. Колхоз тузумининг ветеранларини ҳамма ҳурмат қилади.

Ўша «Бирлик» колхози базасида ҳозирги «Ленинград» колхози тузилган. Колхозимиз қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган.

Колхозимизни қаҳрамонлар колхози, дейишади. Ҳа, партия ва ҳукуматимиз меҳнатда жасорат кўрсатгани учун 10 кишини Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони билан тақдирлади. 330 киши эса СССР орден ва медаллари билан мукофотланган.

Колхозимизнинг экин майдони ҳам кенгайиб кетган. Дастлаб 10 гектар ерда деҳқончилик қилган бўлсак, бултур 1700 гектар ерга чигит экдик. Ҳар гектар ердан 30,4 центнердан ҳосил олинди.

Буларнинг ҳаммаси Улуғ Октябрнинг шарофати.

И. БАКИРОВ,
Андижон районидаги «Ленинград» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

БОБИР АНДИЖОН ҲАҚИДА

Етти пора қасабаси бор; беши Сайҳун суйининг жануб тарафида, икки шимол жонибида. Жанубий тарафидаги қасабалар бир Андижондуркким, васатта воқеъ бўлубтур, Фарғона вилоятининг пойтахтидур. Ошлиғи вофир, меваси фаровон, қовун ва узуми яхши бўлур. Қовун маҳалида полиз бошида қовун сотмоқ расм эмас. Андижоннинг ношпотисидин яхшироқ ношпоти бўлмас. Мовароуннаҳрда Самарқанд ва Кеш қўрғонидин сўнгра мундин улуғроқ қўрғон йўқтур. Уч дарвозаси бор. Ариқ жануб тарафида воқе бўлубтур. Тўққуз тарнов сув кирар. Бу ажабтуркким, бир ердин ҳам чиқмас. Қалъанинг гирдо-гирди хандақнинг тош ёни сангрезалик шоҳрох тушубтур. Қалъанинг гирдо-гирди тамом маҳаллоттур. Бу маҳалла била қалъаға фосила ушбу хандақ ёқасидоғи шоҳрохтур. Ови қуши доғи кўп бўлур, қирғовули беҳад семиз бўлур. Андоқ ривоят қилдиларким, бир қирғовулни ускунасини тўрт киши еб тугата олмайдур. Эли туркдур. Шаҳр ва бозорида турки билмас киши йўқтур. Элининг лафзи қалам билан росттур.

Ани учунким, Мир Алишер Навоийнинг мусаннафоти бовужудким Ҳирида нашъу намо топибтур, бу тил биладур.

Элининг орасида ҳусн хили бордур. Юсуф Хожаким[1] мусиқида машҳурдир, Андижонийдур Ҳавосининг уфунати бор. Кузлар эл безгак кўп бўлур.

«БОБИРНОМА»дан.

1). Хожа Юсуф.

ИККИНЧИ УМР

1935 йил июнь ойида «Чимён» конининг геологи Аркадий Михайлович Габрильян билан разведка бошлиғи В. П. Саушкин адирда биринчи қудуқнинг ўрнини белгилашди. Сўнг «Чимён»дан Қўрғонбой Усанов, Охунжон Йўлдошев, Отажон Усанов, Карим Сайдалиев каби вишка-монтажчилар, Тошмат Умаров, Акбар Ҳамдамов, Ортиқ Халилов, Асқар Ҳамдамов сингари бир гуруҳ пармакашлар етиб келишди.

Биринчи қудуқни қазиш жуда қийин бўлган. Ёғоч станок ҳам етишмаган. Чунки, у тез-тез синарди. Разведка бошлиғи Саушкин Андижондаги ёғ заводининг директори К. М. Ефимовдан 2 вагон ёғоч сўраб келганини кекса нефтчиларимиз ҳали-ҳали гапириб юришади. Транспорт йўқ бўлгани учун пармалаш асбобларини ва материалларни Асака орқали аравада, от ва ҳўкизга судратиб келтиришарди. Адирларга ҳам шу тарзда олиб чиқиларди...

1958 йилга келиб кондаги барча қудуқлар телемеханизациялаштирилди. Насос станциялари пультга уланди. Бу билан қатламларга сув юбориш иши осонлашди. Икки йилдан сўнг ишлаб чиқариш объектларини телемеханизациялаш ва автоматлаштириш бўлими ташкил этилди.

Инженер М. Писарик, республикада хизмат кўрсатган рационализатор С. Алёхин ўртоқларнинг таклифи асосида манометрик автомат жорий қилинди. Шундай автомат ўрнатилган қудуқлар пультсиз бошқарилипти.

Ҳозир конимизда бир неча юз қудуқ ишлаб турибди. Нефть ва газ чиқариш планлари сурункасига бажарилмоқда. Бултур планлан ташқари 2087 тонна «қора олтин» бердик.

Бу йил конимиз меҳнат аҳли учун катта тантаналар йили бўлади. Чунки, юбилей йилининг август ойида кон ташкил этилганининг 30 йиллигини нишонлаймиз. Шу муносабат билан коннинг тарихини яратмоқчимиз.

М. ЗУҲРИДДИНОВ,
«Андижон» нефть конининг директори.

Андижон. Октябрь майдони.

Андижон шаҳрининг Озодлик проспекти.

М. Талюкин чизган расмлар.

ЎЗБЕКИСТОН НОМИГА

Ватан меҳрига йўқ менда ниҳоя,
Умид-орзу йўлимда поя-поя,
Одам номин баланд тутсам кифоя,
Менга дўстларни кўнгли зўр ҳимоя,
Бу дилдору бу дилдору бу дилдор.
Кўринг, тенг бўлди чўллар ҳам чаманга,

Ироқдан лолазор, гўё аланга,
Кирар сайр этсангиз оташ баданга,
Бу боғларда қуёш ҳам танга-танга,
Жилокору жилокору жилокор.
Оқар бағрида анҳор ўйнаб-ўйнаб,
Майин мавжида ҳосил авжин ўйлаб,
Замон фарҳодларидан қисса сўйлаб,
Қаён борса, ҳаёт бергай шовуллаб,
Нажоткору нажоткору нажоткор.
Сўлим боғлардан ортиқ хушҳавоси,
Муаттар ҳид таратир ҳар тонг сабоси,
Гўзаллик васфининг йўқдур адоси,
Кезар тўрғай эмас, булбул навоси,
Чаманзору чаманзору чаманзор.
Чиқар ҳар йўл бориб кенг пахтазордан,

Қолмас бир парча ер ҳам эътибордан
Бу ерлар ранг олур бўрсиб баҳордан,
Кулиб деҳқонни чорлар гул наҳордан,
Умидвору умидвору умидвор.

Тиним билмас азиз деҳқон баҳор, ёз
Чигит ердан қулоқ кўрсатса пешвоз,
Меҳр боғлаб, этар ҳар тупни эъзоз,
Эгилса, эгилиб айлар уни ғоз,
Мададкору мададкору мададкор.
Элим ҳосил учун ҳар куз сафарбар,
Эрур доим унга ўз кўнгли раҳбар,
Олар у бир чигитдан юзта гавҳар,
Азиз бу элда ҳар жон кўзга дилбар,
Миришкору миришкору миришкор.
Езай, мезонда ўлкам тошбосар деб,
Мудом ҳосилда мўлжалдан ошар деб,
Гўзал, олий табиат, ҳур башар деб,
Тўлиб кўнгли ҳар ишда шод яшар деб,
Улуғвору улуғвору улуғвор.

Восит САЪДУЛЛА,
Андижон.

йиллар

Унда сўзга чиққан Фарғона область партия комитети раиси М. С. Исеев «Бизнинг партиямиз камбағаллар манфаати мудофаачиси эканини, Совет ҳокимияти, ишчи ва деҳқонлар ҳокимияти эканини кўрсата билишимиз керак», деган эди. Андижон большевиклари фронтда ҳам, меҳнат фронтида ҳам меҳнаткашларнинг олдинги сафида бордилар, шахсий ўрнак кўрсатдилар, улар деҳқонлар оммаси орасида тарбиявий-сиёсий ишларни кучайтириб, қишлоқ меҳнаткашларини Ленин партияси, Совет ҳокимияти атрофига уюштира бордилар, уларнинг синфий онгини уйғотиб, босмачиларга қарши курашга сафарбар эта олдилар. Уларнинг шахсий намунаси катта аҳамиятга эга бўлди.

1920 йил 1 мартда шаҳар-уезд коммунистик шанбаликни ўтказувчи комиссия ҳайъатига комсомол ва хотин-қизлар вакиллари киритилди. Масалан, 1920 йилнинг 25 апрелида Андижон большевикларидан 150 киши, Кўкёнғоқ тошкўмир конидан Жалолободгача 40000 пуд тошкўмир келтиришга киришдилар. Унгача большевиклар 3 мартда шанбаликда қатнашиб, 6000 пуд пахта тўплашган эди. Андижон большевикларининг фаолияти — шахсий ўрнак кўрсатишлари, ғайрат ва шижоатлари ишчи ва деҳқонлар оммасини ҳам активлаштириб юборди. Масалан, Улуғ Октябрнинг 3 йиллиги байрами муносабати билан улар фронт фондига Фарғона области берган 270 миллион сўмга, унинг 1920 йил кузидан то 1921 йил ёзигача топширган 1.457.940 пуд ғалласига муносиб ҳисса қўша олдилар. Андижон деҳқонлари фақат 1920 йилнинг июнь-июль ойларида 150.000 пуд ғаллани давлатга топширдилар. Босмачиларнинг ваҳшийлигига қарамай, улар Қизил Армия ва ишчилар синфини озиқ-овқат, пахта билан таъминлаб, чет эл ҳарбий интервенцияси устидан қозонилган ғалабага ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Андижонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва уни сақлаб қолишда, босмачилар уясини тугатиш, синфий душманларга муросасиз курашни уюштиришда қатнашиб, кўкрагини қалқон қилган кишилар республикамиз меҳнаткашлари иззат-ҳурматига сазовордирлар. Улардан Раҳимжон Раҳимбоев, Дмитрий Ильич Спасибов, Г. М. Бильдин, Б. Д. Дадабоев, Якуб Чанишев, М. С. Исеев, У. Б. Камаев, Д. Е. Коновалов, Р. А. Ёқубов ва бошқаларни кўрсатиш мумкин...

Бугунги кунда Андижон коммунистлари, меҳнаткашлари коммунизм қурилишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб, Улуғ Октябрь 50 йиллигини кутиб олишда фаол қатнашмоқдалар.

А. АКРАМОВ.
Тарих фанлари кандидати.

КАТТА ИШОНЧ

(Боши биринчи бетда).

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Андижон районидаги Жданов номли колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси **Алексей Николаевич Косигин** билан ўз ҳамқишлоғимиз колхозчи **Шарофатхон Қаҳҳорова** 120-Найман сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига бизнинг номзодларимиз бўлишади, деб айтишди.

Ленин районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишида 143-Марҳамат сайлов округидан КПСС Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари **Дмитрий Степанович Полянский** билан шу колхознинг бригадири **Обиджон Акбаров** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилдилар.

Андижон областидаги сайлов округларида қуйидагилар республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб тилга олиндилар: 128-Пойтуғ сайлов округидан Избоскан районидаги «Партия XX съезди» колхозининг раиси **Абдусамад Тиллабоев**, 111-завод округидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири **Мнайдар Рамозонович Рамозонов**, 118-Хартум округидан — Ўзбекбирлашув правлениесининг раиси **Мадаминжон Ҳасанович Ҳасанов**, 123-Чинобод округидан — «Узсельхозтехника» Чинобод район бўлимининг токари **Билолиддин Тожиддинов**, 142-Оржоникидзе округидан — Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг раиси **Зокиржон Собиров**, 147-Холдевонбек округидан Москва районидаги «Ленинизм» колхозининг бригадири **Сотиболди Раҳмонов**, 169-Қатортол округидан — Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари **Александр Изосимович Шалигин**. 171-Олмос округидан Чуст районидаги Навоий номли колхоз сут соғувчиси **Қумри Мингбоева**, 177-Бирлашган округидан Андижон область ижроия комитети раисининг ўринбосари **Георгий Ильич Скоробогатов**, 181-Ўнҳаёт округидан «Совет Ўзбекистони» газетасининг редактори **Мақсуд Қориев**, 182-Жийдакапа округидан кино режиссер **Комил Ёрматов**.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Фарғона районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Николай Викторович Подгорний** билан шу колхоз пиллачилик бригадасининг раҳбари **Кароматхон Норбекова**ни 404-Водил сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Фарғона областининг меҳнаткашлари 358-Сайлов округидан — Фарғона шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Турсун Ҳамбаров**ни, 369-Охунбобоев округидан — Охунбобоев район партия комитетининг биринчи секретари **Ғулом Назиров**ни, 373-«Партия XX съезди» сайлов округидан «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг директори **Неъмат Аҳмедов**ни, 376-Темир йўл округидан — Ўрта Осиё темир йўлининг бошлиғи **Азиз Мавлонович Қодиров**ни, 384-Деҳқонобод округидан — Қува район партия комитетининг биринчи секретари **Давлат Султонов**ни, 387-Жалоир округидан Ленинград районидаги «Партия XX съезди» колхозининг пахта териш машинаси механик-ҳайдовчиси **Ашурали Нуралиев**ни, 394-Коминтерн округидан Фарғона область соғлиқни сақлаш бўлимининг бош хирурги **Лидия Владимировна Проводина**ни, 397-Ғурумсарой округидан Поп районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Аҳмаджон Одилов**ни, 400-Қайнар округидан Ўзбекистон районидаги «Пахтақайнар» колхозининг пахта териш машинаси механик-ҳайдовчиси **Сотиболди Мамашарипов**ни, 402-Яйпан округидан Фарғона область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари **Василий Павлович Есин**ни республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

Шаҳрисабздаги «Ҳужум» фабрикасининг коллективи СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари **Кирилл Трофимович Мазуров** билан каштачи, коммунистик меҳнат зарбдори, комсомол аъзоси **Каромат Жамолова** 236-Шаҳрисабз шаҳар сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига бизнинг номзодимиз бўлсин, деб айтди.

Қашқадарё областидаги сайлов округларида бўлиб ўтган йиғилишларда 227-Муғлон округидан Қарши районидаги «Партия XX съезди» совхозининг директори **Очил Тошев**, 237-Шаҳрисабз қишлоқ округидан Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхоз бригадири **Хоной Холмуминова** депутатликка номзод қилиб кўрсатилдилар.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Қорақалпоғистон сайлов округларида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишларининг қатнашчилари қуйидагиларни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб тилга олдилар: 434-Қипчоқ округидан Амударё районидаги Энгельс номли колхознинг механик-ҳайдовчиси **Бозоргул Раҳимова**, 436-Беруний округидан — Беруний район партия комитетининг биринчи секретари **Қосим Нурумбетов**, 438-Бибозор округидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий—партиявий ишлар бўлимининг мудири **Георгий Михайлович Орлов**, 439-Кегайли округидан Кегайли районидаги Энгельс номли совхоз директори **Ерниёз Панаев**. 440-Халқобод округидан Граждан авиацияси Ўзбекистон Бошқармасининг бошлиғи **Адҳам Ғозиназаров**, 441-Жданов округидан Кегайли район партия комитетининг биринчи секретари **Пиржон Холмуродов**, 456—Чимбой шаҳар округидан Қорақалпоғистон область партия комитетининг иккинчи секретари **Борис Анатольевич Новицкий**, 457-Чимбой қишлоқ округидан «Чимбой» совхози пахта териш машинасининг механик — ҳайдовчиси **Бозоргул Қўчқорбоева**, 458-Кенес округидан Чимбой районидаги «Кенес» совхози комплекс механизациялашган звеносининг раҳбари **Бибигул Тошбенова**.

БУХОРО ОБЛАСТИ

Навоий химия комбинатининг коллективи КПСС Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Михаил Андреевич Суслов** билан комбинатнинг старший аппаратчиси **Валентина Ивановна Котина** 206-Навоий саноат сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига бизнинг номзодимиз бўлсин, деб таклиф қилди.

Ғиждувон районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг аъзолари КПСС Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Андрей Павлович Кириленко** ва ўз ҳамқишлоқлари колхозчи **Фазилат Қаюмова**ни 199-Зармитон сайлов округидан республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб белгиладилар.

Навоий районидаги «Нарпай» совхозида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишида 210-Қизил Октябрь сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб КПСС Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари **Дмитрий Степанович Полянский** билан шу хўжаликнинг механик-ҳайдовчиси **Пўлат Раҳмонов** кўрсатилди.

Бухоро области сайлов округларида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишларининг қатнашчилари 185-Бухоро шаҳар Фурқат округидан Бухоро шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Жўнанд Хусайнович Алимов**ни, 197-Сармижон округидан Ғиждувон район партия комитетининг биринчи секретари **Турсун Шарипов**ни, 204-Охунбобоев округидан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари **Мансур Мирзаахмедов**ни, 212-Свердлов округидан Свердлов номли колхоз раиси **Тошқул Хотамов**ни, 214-Газли округидан «Газлинефтегаз» газ — нефть конлари бошқармаси технология бўлимининг старший инженери **Раиса Ивановна Собол**ни, 215-Томди округидан «Томди» совхозининг бош чўпони **Сарсенбой Жакеев**ни, 198-Бўстон округидан Ўзбекистон телеграф агентлигининг директори **Ғайни Нажимов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Металлургия сайлов округи меҳнаткашлари вакилларининг сайлов олди кенгаши КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат КПСС Марказий Комитетининг секретари **Петр Нилович Демичев**нинг ва В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг мастери **Қурбонвали Тошматов**нинг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилишини зўр якдиллик билан қўллаб-қувватлади. Кенгаш қатнашчилари П. Н. Демичев билан Қ. Тошматовга мурожаат қилиб, 58-металлургия округидан депутатликка овозга қўйишга розилик беришни улардан сўрадилар.

61-Марказий сайлов округининг сайлов олди кенгашида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Иван Георгиевич Анисимкин**ни республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида сайлов олди йиғилишларининг қарори қўллаб-қувватланди. И. Г. Анисимкиндан шу округдан депутатликка овозга қўйилишга розилик беришни сўраш ҳақида қарор қабул қилинди.

103-Калинин сайлов округида бўлиб ўтган округ сайлов олди кенгашида колхоз ва совхозларнинг вакиллари Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг раиси **Абдулла Ортиқов**нинг республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилишини қўллаб-қувватладилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИДА

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси президиумининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик юзасидан тадбирлар муҳокама қилинди.

Президиум В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи ишчи мухбирларининг тежамкорлик бўйича республика юришига қўшилганликлари ҳақидаги ташаббусини ҳамда уларнинг Ўзбекистондаги ишчи-деҳқон мухбирларга очиқ хатини маъқуллади.

Мажлисда Москвада ўтказиладиган халқаро китоб виставкаси ва СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси «Совет матбуоти» павильонининг юбилей виставкасига қатнашиш, шунингдек район газеталари масъул секретарларининг уч кунлик семинарини ўтказиш, республика ишчи-деҳқон мухбирларининг учинчи слётига тайёргарлик кўриш ҳақидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Президиумда журналистлар марказий уйи ташаббуси билан Москвада ўтказилган бир группа район газеталари редакторлари семинари иш якунлари ҳақидаги ахборот тингланди. Шунингдек Ўзбекистон журналистлари билан социалистик мамлакатлар журналистларининг ўзаро валютасиз тажриба алмашишига оид масала ҳам кўриб чиқилди.

ЕР ЯНА УЧ МАРТА СИЛКИНДИ

Кеча «Тошкент» сейсмик станциясидан редакциямизга хабар беришларига қараганда, 14 февраль эрталаб соат 5 дан 59 минут ўтганда 4 балл, соат 6 дан 0,5 минут ўтганда 2 балл, соат 6 дан 15 минут ўтганда 4 балли зарб билан уч марта ер силкинганлиги қайд этилган.

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚЛАРИНИНГ БЕШ ТОМЛИК ТАРИХИ

ЎЗБЕКИСТОН колхозлари ва совхозлари тарихи билан шуғулланиш учун мамлакатда биринчи бўлиб, яқинда жамоатчилик асосида ташкил этилган институт ўз ишини бошлаб юборди. Мазкур институт советининг раиси, тарих фанлари доктори профессор М. Ғ. Ваҳобов қуйидагиларни гапириб берди:

1. КИТОБЛАР, МОНОГРАФИЯЛАР, БРОШЮРАЛАР

РЕСПУБЛИКА колхозлари ва совхозлари Совет ҳокимияти йиллари мобайнида катта ва шонли йўлни босиб ўтди. Ҳозир Ўзбекистонда бир мингдан кўпроқ колхоз ва 280 дан зиёд совхоз бор. Буларнинг кўплари мамлакатда илғор хўжаликлардир. Қишлоқларда колхоз-совхоз тузумининг донгдор ветеранлари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг талантли ташкилотчилари, деҳқончилик ва чорвачилик миришкорлари, пахтачиликда бошланган ажойиб ишларнинг ташаббускорлари оз эмас.

Институтнинг вазифаси — колхозлар ва совхозларнинг ташкил этилишига доир материалларни тўплаб, шу ҳужжатларни китоблар, монографиялар, брошюралар, газета ва журнал мақолалари, хотиралар ва биографияларнинг тўпламлари тариқасида нашр этишдан иборат. Лекциялар ўқиш, суҳбатлар ва учрашувлар ўтказиш, турли экскурсиялар ва виставкалар ташкил этиш йўли билан ҳам колхозчилик ҳаракатининг тарихи кенг пропаганда қилинади.

2. МЕҲНАТКАШЛАР ЁЗГАН КИТОБЛАР

ИНСТИТУТ ҳузурида партия, совет ташкилотларининг, министрликлар, идоралар, илмий муассасалар, колхозлар ва совхозларнинг 57 вакилидан иборат совет тузилган. Бу советда ташкилий-методик ва таҳрир секциялари бор. Совет президиуми институт ишига оператив раҳбарлик қилиб туради.

Шу билан бирга Ўзбекистоннинг барча область марказларида ва Қорақалпоғистон АССРда институтнинг филиаллари очилади, колхоз ва совхозларда эса институтга кўмаклашувчи группалар ташкил этилади.

Ҳамма районларга юбориладиган саволнома ҳозир босмахонада босилмоқда. Колхоз-совхоз ҳаракатининг барча ветеранлари ва актив қатнашчилари ҳисобга олинади. Ўзбекистон қишлоқларидаги илғор кишиларнинг махсус картотекаси тузилмоқда.

Совет давлатининг 50 йиллигига атаб «Ўзбекистон колхозлари ва совхозлари тарихи»нинг 30 босма листдан иборат биринчи томини ўзбек ва рус тилларида нашр этмоқчимиз.

Жуда кўп брошюралар, плакатлар ва варақалар нашр этиш, бир қанча колхозлар ва совхозларда музейлар очиш кўзда тутилмоқда. Тарихий—революцион воқеаларга тааллуқли эсдалик жойларига тематик экскурсиялар ўтказиш, йигирма беш мингчилар билан учрашувлар ташкил этиш планлаштирилмоқда.

3. БИРИНЧИ ҚЎЛЁЗМАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти биносида ҳозир вақтинча ишлаб турган институтга ҳар кун колхозлар ва совхозлардан хатлар келмоқда. Шу хатларни ёзган кишилар республика қишлоқларининг тарихини яратишда ўзларининг актив қатнашмоқчи бўлганликларини айтмоқдалар. Биринчи қўлёзмалар ҳам олинди.

Ўзбекистон колхозлари ва совхозларининг катта тарихини яратишда илғор колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассисларидан беш юзга яқин киши қатнашади. Бу ишга олимлар, ёзувчилар ва журналистлар ҳам жалб қилинади.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ГАРОЛЬД ВИЛЬСОННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 13 февраль (ТАСС). Англия Бош министри Гарольд Вильсон бугун умумпалатасида сўзга чиқиб, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигиннинг Англияга қилган визити «зўр муваффақият» билан ўтганлигини таъкидлади.

Г. Вильсон Совет ҳукумати бошлиғининг визити тугаганидан сўнг эълон қилинган қўшма баёнот ҳақида бундай деди: «Икки мамлакат ўртасида битимга келишга интилишнинг айни мана шу равшан намойиш қилинган исботи ва кундалик амалий алоқаларнинг мана шу мустаҳкамланиши катта халқаро проблемаларни биргаликда муҳокама қилишимиз учун пухта ва давомли асос вужудга келтирди, бунга ишончим комил».

Вильсон А. Н. Косигиннинг Совет Иттифоқи билан Қўшма Короллик ўртасида дўстлик ва тинч ҳамкорлик шартномаси тузиш тўғрисидаги таклифини Англия ҳукумати қабул қилганлиги тўғрисида гапирганида умумпалата аъзолари бу гапни қизғин маъқулладилар. Бош министр шу шартнома доирасида икки томонлама ҳар хил алоқалар ривожланажагини кўрсатиб ўтди. Г. Вильсон иккала мамлакат ҳукуматлари яқин вақтлар мобайнида савдо алоқаларини кенгайтиришга ёрдам берадиган узоқ муддатли битим тайёрлаш ниятида эканликларини хабар қилди.

Г. Вильсон Совет ҳукуматининг бошлиғи билан бўлган учрашувда «жаҳон дучор бўлаётган баъзи бир энг муҳим проблемалар ва хавф-хатар ниҳоятда ошкора вазиятда» муҳокама қилинганлигини айтиб ўтди. Бош министр Вьетнамдаги уруш масалалари ҳамда Европа хавфсизлиги масалалари муҳокама қилинганлигини кўрсатди.

Г. Вильсон сўзининг охирида бундай деди: Бизнинг икки томонлама алоқаларимиз нуқтаи назаридан олганда Совет ҳукумати бошлиғининг Буюк Британияга визити «Англия—Совет муносабатлари тарихида муҳим босқич ҳисобланади, проблемаларни тағин ҳам кенгроқ муҳокама қилиш ва биз боғлаб туришга розилик билдирган доимий алоқалар назаридан олганимизда, биз халқаро ҳамжиҳатликка конструктив ҳисса қўшдик.

ХУНВЭЙБИНЛАР ПОЕЗДНИ ҚУРШАБ ОЛДИЛАР

ЧИТА, 13 февраль **(ТАСС мухбири)**. Бугун Пекин—Москва скорий поезди ҳаддидан ошган хунвэйбинларнинг айби билан яна графикдан чиқди. Поезд чегара станцияси — Маньчжурияда ортиқча 1 соат-у 19 минут тўхтаб қолди. Бундан олдингиси сингари бу составга ҳам Советларга қарши шиорлар ва чақириқлар чаплаб ташланган эди. Поезд бошлиғи В. И. Ирбеник бунга норозилик билдирди, бу сафар норозилик қабул этилиб, вагонлар Советларга қарши шиорлардан ювилиб ташланди.

— Бутун йўлда бизни кўпминг кишилик хунвэйбинлар оломони қуршаб олдилар, — деб ҳикоя қилишади проводниклар.

Проводник Александр Корольков Пекинда эрталаб зарур ёқилғи ортмоқчи бўлаётганида унга бир неча Хитой иғвогарлари ташланганлар. У можаро чиқармаслик учун вагонга кириб кетган. Поезд қайтиб келаётганида унга ХХР армиясининг солдатлари тушган вагонни тиркаб қўйишган. лекин улар бригадага ҳеч қандай ёрдам кўрсатишмаган, муттаҳамларнинг безорилик қилишларини четдан кузатиб туришган, холос.

Яна бомбардимон қилина бошланди

НЬЮ-ЙОРК, 13 февраль. (ТАСС) Бугун Қўшма Штатлар Шимолий Вьетнамни яна бомбардимон қила бошлади. Юнайтед Пресс Интернэйшнл агентлигининг хабар беришича, АҚШ мудофаа министрлиги шу хабарни эълон қилган.

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

«Маданий революция» деб аталмиш машмашага қаршилик кўрсатаётган партия ва давлат органларини таъқиб этиш Пекинда ва Хитойнинг бошқа районларида давом этмоқда.

Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши билан Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг фармойишига биноан; жамоат хавфсизлиги Пекин бошқармаси армия контроли остига олинган. Чехословакия телеграф агентлиги Пекин мухбирининг хабарида айтилишича, Пекин жамоат хавфсизлиги ва полицияси ходимлари бундан буён Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг яқинда қайта ташкил қилинган ҳарбий комитети буйруқларига бўйсунишга мажбурдирлар. Шу комитет олдига «Пин Чжэнь ва Ло Жуй-цин тарқатган сиёсий, ғоявий ва ташкилий заҳарни йўқотиш», «Мао Цзэдун ғояларига амал қиладиган» янги хавфсизлик органларини вужудга келтириш вазифа қилиб қўйилган.

Атоқли хитой намояндалари ўз-ўзларини ўлдираётганликлари тўғрисида Хитойдан хабарлар келиб турибди. Японияда чиқадиган «Иомиури» газетасининг ёзишича, халқаро савдо-сотиқни ривожлантиришга ёрдам бериш Хитой комитетининг раиси Нань Ханьчэнь ўзини-ўзи ўлдирган. У мазкур комитетдан бўлган ашаддий маоцзэдунчилар томонидан таъқиб қилинган эди.

* * *

Пекиндан берилган хабарларда айтилишича, 13 февралда, сўнгги уч ҳафта мобайнида биринчи марта Совет элчихонаси олдида қутурган хунвэйбинлар оломони бўлмаган. Аммо элчихона олдида ўрнатилган рэдио карнайлар Советларга қарши шиорларни бақиришдан тўхтамаган.

Хитой пропагандаси Советларга қаршилик кампанияни зўрайтирар экан, Америка империализмига қарши сўзлашни қарийб бутунлай тўхтатиб қўйганлигини чет эл кузатувчилари тасдиқламоқдалар. Ҳиндистонда чиқадиган «Пэтриот» газетаси шу аҳволни шарҳлаб, бугун: «Афтидан, Хитой Америка билан қулай фурсатда битим тузишни оқлашга замин ҳозирлаётган бўлса керак» деб ёзади. Сульцвергер «Нью-Йорк таймс» газетасида бундан ҳам равшанроқ фикр айтди.—Хитойдаги маоцзэдунчилар гуруҳи учинчи бир мамлакат орқали Вашингтон билан Модус Вивенди тўғрисида битим тузиш имкониятини назардан туширмасликка ишора берди. — деб ёзади у.

Африкада чиқадиган газеталар ва Латин Америкасининг прогрессив матбуоти Хитой раҳбарларининг сиёсати миллий озодлик ҳаракатига зарар етказаётганлигини кўрсатиб ўтмоқда. Нигерияда чиқадиган «Морнинг пост» газетаси «Хитойдаги маданий революция» деб аталувчи тартибсизликлар» тўғрисида хабар бериб, «Ўрта аср даврида иезуитлар ва иккинчи жаҳон уруши арафасида герман нацистларигина шундай ваҳшиёна усулларни қўллаган эдилар... Ривожланаётган мамлакатларнинг манфаатларига «маданий революция» деб аталмиш машмашадан кўра кўпроқ даражада зид келадиган бирор нарсани тасаввур этиш қийин деб ёзади. Пекиннинг Африка ва Осиё мамлакатлари бирдамлиги ҳаракатидан ўзининг шубҳали мақсадларида фойдаланишга уриниши, деб таъкидлайди газета.

Чилида чиқадиган «Сигло» газетаси бундай деб ёзади: «Хитой Коммунистик партияси раҳбар гуруҳининг позицияси миллий озодлик, демократия ва социализм учун курашни муваффақиятли ривожлантиришга қандай хавф туғдираётганлигини барча онгли революционерлар тушуниб турибдилар».

(ТАСС, 13 февраль).

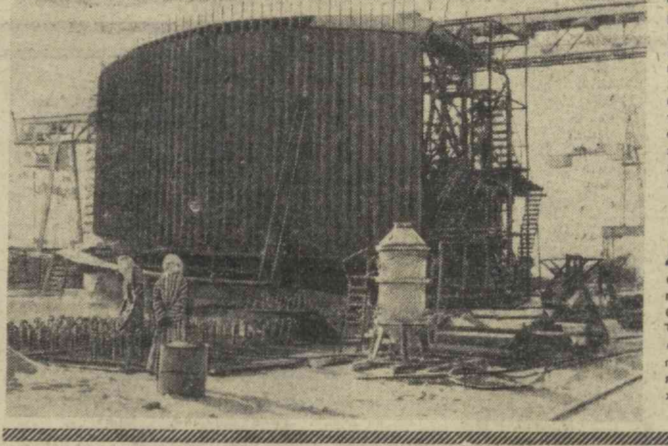

Бирлашган Араб Республикаси. Нил дарёсидаги Баланд Асвон тўғони қурувчилари яқинда қурилишнинг бошланганига 7 йил тўлган кунни нишонладилар. Ҳозир баланд тўғон жуда катта қурилиш қиёфасига кирган. 1967 йилда қурувчилар ГЭСнинг 525 минг киловатт қувватга эга бўлган 100 та агрегатини фойдаланишга топшириш ва Асвон билан Қоҳира ўртасида 900 километрли юқори вольтли электр ўтказгич линия қурилишини тугаллаш учун курашмоқдалар. Суратда: қурилиш участкаларидан бирида.

А. СТУЖИН фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

Лондон кварталларидан бири Соходаги Рупперт-стрит бозори ўртасида куппа-кундуз куни ярим яланғоч жувонни оқ отга миниб юрганда кўриб қоласиз... Йўқ, бу янги фильмни суратга олиш пайти эмас. Тунги клуб ўз қаҳвахонасига хўрандаларни жалб этиш мақсадида ана шундай программа ишлаб чиққан. Қадимий Лондонга янги давр билан бирга янги урф-одатлар ҳам кириб келган...

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ДЕЛЬФИНЛАР ВА АКУЛАЛАР

1965 йилнинг кузида «Сольнечний луч» балиқ овлаш базаси тропик Атлантиканинг Аннобон ороллари яқинида сузиб бораётган эди. Кемага сон-саноқсиз балиқлар билан бирга дельфинлар тўдаси ҳам учраб турарди. Балиқчилар музинани қаттиқ қўйиб, кема охиридаги байроқча олдида бамбук дарахтларидан қилинган махсус таёқчаларни силкитишса, дельфинлар сувда сакраб ўйинга тушишарди. Кема атрофида йиртқич акулалар ҳам пайдо бўлиб қолар, шунинг учун кун иссиқ бўлса ҳам ҳеч ким чўмилишга ботина олмас эди. Балиқчилар кема атрофида дельфинлар тўдасини кўрганларидан сўнг, уларнинг энг довюраклари чўмила бошладилар. Дельфинлар кема атрофини ўраб олиб, чўмилаётганларни йиртқич акулаларнинг фавқулодда ҳужумидан сақлашга урингандай ёйилиб олишган эди.

Бир марта 2 метрли даҳшатли акула сув устида дам олиб ухлаб ётган дельфинлар тўдасига ҳужум қилганини кўрганмиз. Кема бортига эргашиб келаётган акула бирдан дельфинларга дуч келиб қолди. Аввал акулаларнинг дельфинларга ҳужум қилишга ботина олмаслиги ҳақида эшитган эдик. Шу сабабли нима бўлишини қизиқиб кузатдик. Қўлимизда дурбин. Ухлаб ётган дельфинлар тўдасига яқинлашган йиртқич бирдан сув остига шўнғиди. У сув тагидан ҳужум қилмоқчи бўлган бўлса керак. Бирор-бир дельфинни тишлаган-тишламагани бизга маълум эмас-у, лекин бир дақиқанинг ўзида ҳамма дельфинлар уйғониб, кўздан ғойиб бўлди. Уша заҳоти акула сув устига чиқиб қолди. Дельфинлар сув тагида зич туриб олиб, акуланинг дуч келган жойини тишлашаётган бўлса керак, акула гоҳ боши билан, гоҳ думи билан, ҳавога сакрарди. Тезда унинг оппоқ танаси қонга бўялганини кўрдик. Орадан бир минут ҳам ўтмай дельфинлар ўз қурбонини ташлаб, узоқ-узоқларга сузиб кетишди. Акула эса анча вақтгача сув устида қонга бўялганча туриб, кейин сув тагига чўкиб кетди.

В. МАКСИМОВ,
илмий ходим.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Ёш куч** (мактаб ўқувчилари учун спорт программа), 18.55 — **Дала ишлари кундалиги**, 19.15 — **Жаҳон халқлари чолғу асбоблари** 20.05 — **Замондош** (телеочерк).

20.15 — **Телевизион янгиликлар** (рус тилида).

20.25 — **Эртаги кун программаси**.

20.30 дан — **Москва кўрсатади**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Қўғирчоқ фильм** (болалар учун), 18.30 — **В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги олдидан** (ёшлар учун), 18.50 — **Телевизион янгиликлар**, 19.20 — **Куба ҳақида бир боб** (ҳужжатли фильм), 19.30 **Чолғу куйлари**, 20.10 — **Сибирь темир йўлида** (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 20.30 — **Телевизион янгиликлар**, 20.45 — **Овозлар ҳикоя қилади**. Римский Корсаков. **Шаҳризода**. 21.30 — **Қўрқоқ** (бадиий фильм).

1967 йил 1 март кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй. Катта конференц- зал фойеси) филология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

С. Мусахўжаева «Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий драматургиясида ижобий қаҳрамон проблемаси» деган темада.

Диссертация билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

БУТУНИТТИФОҚ МОЙ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИНИНГ

Ўрта Осиё филиалига мой-ёғ саноати мутахассислари, старший ва младший илмий ходимлар, лаборантлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Жарқўрғон кўчаси, 27-уйга мурожаат қилинсин (7, 12-автобусларнинг «Масложиркомбинат» остановкаси).

Бухоро область партия комитети ва область ижроия комитети, Бухоро область ижроия комитетининг собиқ раиси, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Маҳмудовга рафиқаси

Нина Ивановна ЗУБКОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик катта театрининг дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилоти, республикада хизмат кўрсатган артист Д. Қосимовга отаси

Қосим ИБРОҲИМОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши—В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик—В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 39. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р—01588.